

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

Szerkeszti a püspöki hivatal
A szerkesztésért felelős FUTÓ ANDRÁS
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZ.

Megjelenik minden hó 15-én. — Előfizetési ár 1 évre 4 P 80 f.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

Az új középiskolai törvény.

Írta: vitéz Bessenyei Lajos dr.

Mire e sorok nyomtatásban megjelennek, valószínűleg már befejezést nyer akkorra az új középiskolai törvény parlamenti tárgyalása, esetleg az államfői szentesítést is megkapja. Ezzel a magyar törvénykönyvbe bevonul egy új alaptörvény, amely az 1883: XXX. tc.-nek és az azóta keletkezett többi hasonló tárgyú tc.-nek a megszüntetésével egységesen és összefoglalóan rendezi a magyar középiskolázás ügyét. Tehát egy félszázad alkotásaiból csinál tabula rasát, hogy helyébe odairhassa a maga törekvéseit és céljait.

Kérdés: mi ebben a törvényben új, amiért érdemes volt megalkotnia?

Ilyen először is az alsóosztályok tananyagának telje-en egyenlővé tétele, vagyis az I—IV. osztályokban a különböző iskolafajták megszüntetése. Még az 1883: XXX. tc. is alul kétféle fajtát alkotott: a gimnáziumot és a reált; az 1924: XI. tc. pedig már háromra emelte a típusok számát, mikor megcsinálta a gimnáziumot, realgimnáziumot és reált. Ezzel szemben az új törvény alul egyetlen törzset formált ki és ezt még a leányiskolákban is alkalmazni kívánja. Csak az V. osztálytól válik két irányúvá a középiskola: gimnáziumi és természettudományi tagozatra, amaz latinnal és göröggel, emez a reáliák tanításával. Ez az egységesítő eljárása az új törvénynek régi óhajta már nálunk: a szakkörök a világháború előtt az ú. n. Jankovich-félé tervezet idején országszerte túlnyomó többségben emellett foglaltak állást. De az akkori készülődést elnémitotta a nemsokára kitört harcizaj és mikor tíz év múlva Klebelsberg Kuno megalkotta az 1924. évi XI. t.-cikket, ez az általános kívánság már semmi

kielégülést sem nyert, ellenkezőleg a másik irányba lendült ki a reform, két típusból csinált hármat. Ez a tényleges igényeknek teljes félreismerése volt, szakkörök ezt rögtön meg is mondták, a haladó idő pedig egyre követelőbben támadta a mutatkozó fogyatkozásokat, míg a mostani új törvény a visszasságokat e téren megszünteti.

Ha felvetjük a kérdést: mi a haszna ennek az egységesítésnek, arra két irányú választ adhatunk. Az érdekeltek, a tanulók, így nem tíz, hanem tízenégy éves korukban dönthetnek a pályaválasztásról, már pedig érettebb kor jobban megmutatja a hajlamot a különféle pályák iránt. A társadalom, a nemzet viszont ekképpen egységesebb lelki kiművelést kap, mint a szerteszté ágazó iskolatípusoknál. Ez a lelki homogenitás nem közömbös tényező egy nemzet boldogulására, haladására nézve. Akárhogy forgatjuk is ezt a kérdést, az bizonyos, hogy egy nép életében a legfontosabb társadalmi réteg a középosztály, amely, ha erős, erkölcsös, azonos műveltségi színvonalú, képes a legsúlyosabb nehézségekkel, válságokkal is megküzdeni és egy jobb kor számára az összes értékeket átmenteni. Már pedig ábrándozás azt remélni, hogy még csupán egy-néhány év van hátra számukra a súlyosabb időszakból, s aztán következnek a vigeesztendők és fenéig tejfel lesz minden. Egészen bizonyos, hogy hosszú sora a megpróbáltatásoknak várakozik még reánk és ezért fel kell készülnünk a legádázabb küzdelmekre, hogy itt, a népek tengerének viharzónájában, végképpen el ne pusztuljunk. Ezért az új középiskolai törvény azon törekvése, hogy a magyar középosztály lelkiadottságait egy közös nevezőre hozza, a legnagyobb mértékben helyeselhető.

A második újítás a kiválogatás. Nemcsak hazánkban, hanem Európa- és világszerte megnőtt a szellemi proletáriátus, az állástalan diplomások tömege. Bizonyos túlságosan emberséges és enyhe

megítélés engedte át a tanulók újabb és újabb rajait a különböző vizsgálatokon és a bizonyítványok elnyerésének egyetlen feltétele lett hovatovább a vizsgálatra való puszta jelentkezés. Az kétségtelen, hogy teljes szabadságot kell nyújtani a tanulási váagnak; de még kétségtelenebb, hogy teljes szigorúsággal, vagy legalább is tárgyilagossággal kell megválogatni azokat, akik a legmagasabb képesítéseket a tudományos pályákon el akarják érni. A természet törvényei e tekintetben nem ismernek irgalmat és kegyelmet, mert a létért való rettenetes küzdelemben a legkiválóbbak maradnak csak meg, a gyengék, a hitványok kirostálódnak az ocsúba, az aljba. Magam részéről az új törvény legelső tervezeteiben megnyilatkozó szigorú szelektálást is helyeseltem és ma sem értem azt a kifogást, amely a végrehajtás kényes voltával támadta az elgondolt rendelkezéseket. Hiszen ez alapon a sebészeti műtermekben egyetlen súlyosabb operációba sem foghatnának bele, talán egyetlen anya sem várhatná meg a gyermekágyat, mert a kimenetel kérdéses itt is, ott is. A mai kemény idők kemény alkotáásokat, cselekvéseket igényelnek: nem viaszgerincű, hanem csontoszlopos emberekre van szükségünk, ha egy második ezredévet akarunk megalapozni. Ezért a magam részéről igenis örömmel köszöntöm a kiválogatást az új törvényben és kívánatosnak tartanám, hogy az százszázalékig érvényesüljön.

Beszélhetnénk még arról is, mint harmadik tényről, hogy a klasszikus műveltségi elemek újra megerősödnek. Ostobaság volna az, ha valaki a mai időkben a természettudományok ellen harcolna és azokat ki akarná az iskolából irtani; de nem kevésbé súlyos tévedés a merev latin-görög ellenes álláspont. Az ilyenek házat akarnak építeni fundamentum nélkül és fellábal táncmutatványokra vállalkoznak. Az európai kultúra görög-latin eredetű, aki tehát igazán tudományos képeket akar szerezni, az ne sajnáljon az alaphoz leásni és úgy megrakni a maga ismeret-épületét. Az 1924: XI. tc. elég könnyelműen a görög-latin nyelvek visszaszorítását hozta, ezzel ellentétben a mostani törvény lehetőséget nyújt arra, hogy, aki akarja, tanulhassa azokat a nyelveket.

Összegezve mindent: az új középiskolai törvény igen üdvös alkotásnak ígérkezik, amely, ha a hozzáfűződő további kiegészítő intézkedések is megfelelőek lesznek, új korszakot nyithat a magyar középiskolai oktatás mezején.

„Református ifjúsági munkát minden gyülekezetben!”

Ezt a gondolatot akarja valóraváltani egyetemes egyházunk, ezért iktatta törvénybe, hogy a presbiterium „ifjúsági és leányegyesületet szervez, annak működését ellenőrzi és támogatja”. (I. tc. 74. § f).

Hogy milyen fontos lépés ez, szükségtelen bizonyítgatnunk. Íme, most már nemcsak ott foglalkoznak majd az ifjúsággal, ahol a lelkésznek, vagy más valakinek kedve tartja, hanem a presbiteriumnak éppen olyan kötelessége lesz mindkét nemű református ifjúság református keresztyén szellemben való neveltetéséről az iskolás koron túl is gondoskodni, mint pl. az adókimutatás és beszéd. Sőt fontosabb, mivel a lélek becsebb a testnél, s az előbbi lelki munka.

Megszűnik tehát az a lehetetlen helyzet, hogy míg a konfirmáció előtt feltve őrzött kincse a gyermek szülőnek és tanítónak egyaránt, a konfirmáció után magára marad a testileg-lelkileg forrásban, átalakulásban levő, tapogatózó, kereső fiatal lélek. Az nem kielégítő, hogy itt-ott, annyira-amennyire eddig is törődtek az ifjúsággal. Szükség van arra, hogy mindenütt állandó, rendszeres, hozzájuk szabott lelki vezetésben, életre való nevelésben részesüljenek.

Emeljük ki, hogy a presbiteriumra rója ezt a fontos kötelességet az E. T. Tehát nem feltétlenül a lelkésznek kell ezt végezni, mert lehet, hogy ideje sincs hozzá, alkalmasabb ember is akad nála erre a munkára. A presbiteriumnak sürgősen meg kell keresni és áldozat árán is beállítani a legalkalmasabb férfit és nőt a fiúk és leányok összegyűjtésére, az ifjúsági és leányegyesület megalakítására és vezetésére. Természetes, hogy mindenütt a lelkész kezében marad a felügyelet és irányítás és legtöbb helyen egyelőre legalább a munka minden terhe és gondja.

Honnan vegyék azonban a vezetők, még a lelkészek is, a hozzáértést? A teológiáról nem hoztuk magunkkal. És nem elég a paragrafus, hogy véghezvük, sem a jószándék. Már az indulásnál nagyon fontos tisztában lenni bizonyos szempontokkal, eltalálni a hangot, az utat, hogy megértsenek bennünket s jöjjenek utánunk. Itt az egyházmegyékre és kerületekre vár halaszthatatlan teendő, gondoskodni a vezetők kiképzéséről. A szatmári tractus abban a szerencsés helyzetben van, hogy e nyáron 10 ifjúsági körzeti konferenciát, összesen pedig vezetőképző-tanfolyamot rendez a konventi ifjúsági titkárok vezetésével. De még ez sem elég, ennél tovább, mélyebbre kell menni. Hogy indul meg azonban a munka olyan egyházmegyében, ahol ennyi sem történik? Az ifjúsági vezetők, általában belmissziói munkások kiképzésének a kérdését egyházkerületünknek kell a kezébe venni, már csak azért is, hogy egységes irányítás alatt maradjon ez az életbevágó munka. *Tanácsos lenne kerületünknek összesen Debrecenben, akár a most is terve veti lelkészi továbbképző-tanfolyam keretén belül, akár ettől függetlenül az ifjúság nevelésének elméleti és gyakorlati kérdéseivel való foglalkozásra összegyűjteni az érdeklődőket. Akik ezen a kurzuson részt vennének, itthon az őszi egyházmegyei gyűlésen, vagy más alkalommal továbbhadnák a tanultakat. Minden egyház-*

megyében évente egyszer belmissziói értekezletet kell tartani, ahol a belmissziói munka minden ága alapos megvitatás alá kerüljön, a lelkészek, tanítók és más gyülekezeti munkások munkavágya fokozódjék, tudása gazdagodjék.

Igy remélhetjük, hogy a gondolat valóra válik, a törvény életté lesz s a Szentlélek-Isten a belmisszió által lendíti előre a tökéletesedés felé az anyaszent-egyházat.

(Cégénydányád.)

Sípos Károly.

Az olcsvai eset.

Olcsva virágzó kisközség a nagykárolyi református egyházmegyében. Lakosai tiszta református magyarok, kik határunk termékeny voltánál fogva meglehetősen jólétnek örvendenek. Nemrég lelkészt választottak Olcsván, de a kisebbségben maradtak a többség akarataiban megnyugodni semmiképpen nem tudnak. Felebbeztek a választás ellen, de előzőleg — még bírói tárgyalás előtt — nyíltan kijelentették, hogy ha nem az ő jelöltjük lesz a pap, egyházukat elhagyva, más vallásra térnek. Erre tekintettel a bírósági tárgyaláson az elnök: Péchy László egyházm. gondnok igen tapintatos és bölcs intelmet intézett a megjelent felebbező atyafiakhoz, biztosítva őket a bíróság teljes pártatlanságáról, legjobb akaratáról; arról, hogy a bíróság csak a törvényt és igazságot tekinti s ha visszaélés van, azt föltétlenül meg fogja torolni, de ha nincs, törvényteleniséget tőle senki nem követelhet. És már-már úgy látszott, hogy a kedélyek lecsillapodtak s az ügy békességes elintézését nyer, amennyiben a felebbezők vezére azt jelentette ki, hogy ők a bírói ítélet meghallgatására jöttek s abban megnyugszanak. De nem így történt. Az ítélet rájuk nézve elutasító volt. S mikor az elnök kérdést intézett hozzájuk az iránt, hogy felebbeznek-e, vagy megnyugosznak az ítéletben, mindenek várakozása ellenére kijelentették, hogy felebbeznek. Sőt hangos kifakadások hangzottak el ajkaikról. A mindig higadt Péchy László elnök megbotránkozva utasította rendre a köteles tiszteletről megfélemlített embereket.

A nem mindennapi szomorú esetből vonjuk le most azt, ami levonandó. Az elválasztott ifjú lelkész olcsvai születésű, egy szegénysorsú család sarja, kinek tán ez esetben egyéb bűne sem igen van ennél. Legalább a bíróság a választás körül semmi hibát nem talált. Olcsva eddig a legjobb hírű református egyházak közé tartozott, hol a hívek példás vallásosságukkal, bibliás életükkel, buzgó templombajlásukkal tüntek ki más egyházaink felett. Nemrég építették fel templomukat, tornyukat nagy áldozatokkal, önfeláldozással. Joggal hihettük hát, hogy ezen egyházunk „kőszikla hiten” épült s a törvény, rend, igazság és felsőbbség iránti tiszteletben is kifogástalan. S íme, csalódtunk. És ez, fájdalom, nem egyedülálló tünet, hanem országszerte tapasztalható olyan baj, mely nem kis veszedelmet rejt magában közegyházunkra nézve. A féktelen demagógia réme fenyeget itt, mellyel, sajnos, az új törvény sem vetett számot. Az olcsvai eset már egyenesen a bíróságok ellen szóló támadás. A lelkészek lejárata után következik a felsőbbségek lejárata... Kár volt a magas Zsinatnak ezt a féktelen áradatot eleve zsülipek közé nem

szorítani, sőt szabadjára eresztetni... Igaz, hogy a lelkészi státus rostálásra szorul. Sok hiba van kerítésünkben belül. De ezt a hibát nem így lehet eltüntetni; nem magának a lelkészi állásnak kompromittálásával, közprédára bocsátásával, hanem újabb lelkészi nemzedék nevelésével, ami csak egy modern, célravezető és okos lelkészképzés megteremtésével lehetséges. Ezzel egész biztosan eljutottunk volna oda, hova eljutnunk égetően szükséges, de ahova a jelen viszonyok, visszas állapotok miatt soha el nem juthatunk. Ennek egyik hangos és szomorú példája az olcsvai eset is.

(Gebe.)

Id. Szigethy Gyula,
református lelkész.

Több megbecsülést a lelkipásztoroknak!

Bármennyire álljunk a népegyház elvének alapján, bármennyire engedjünk is számottevő, esetleg döntő szerepet az egyházi ügyek intézésében a világi elemnek, mégis el kell ismernünk, hogy a látható egyház léte a lelkivezetőkön, a lelkipásztorokon nyugszik.

A református egyház dualisztikus szervezete egyenjogúságot biztosít a világi és a lelkészi elemnek, azonban épen mivel a lelkivonatkozás lép az egyháznál előtérbe, az egyház első reprezentánsa mégis csak a lelkipásztor. Ő az, aki a szószék magaslatáról épen úgy, mint a mindennapi érintkezés közelségéből intí és tanítja a híveket, ő az, aki legelső sorban hivott az egyház hittételeiért és egyéb igazságaiért sikraszállani a földi élet minden vonatkozásában.

Az egyház létele a lelkipásztorokon nyugszik, az egyház tekintélye a lelkipásztorok tekintélyétől függ. Ezt a tekintélyt legelső sorban nekünk, a híveknek kell elismernünk, oltalmaznunk és megfelelő formában kifejezésre juttatnunk.

Mindezt pedig nem azért írjuk le, hogy általános elvi jelentőségű értekezést tartsunk és banális közhelyeket ismételtessünk. Hanem azért írjuk le, mert nagyon sok esetben tapasztaljuk, hogy még hivatalos helyről sem veszik ezt az elvet kellően figyelembe. Hiszen ennek a lapnak hasábjain is sok olyan cikk jelent meg régebben, melyek egyáltalán nem voltak alkalmasak a lelkipásztori tekintély emelésére.

Azt sem helyeseljük, mikor a lelkipásztorokhoz olyan modorban intéznek jó tanácsokat és felszólításokat, hogy így járjanak el, vagy amúgy ne járjanak el, melyben bizonyos mértékű leértékelés jut kifejezésre, vagy legalább is ilyenféle látszat fűződhetik hozzá.

Különösen nem helyeselhetjük azt, hogy ha a lelkipásztorok lelkiismereti szabadságának akárminő korlátozása jön szóba. Etekintetben inkább kell a türelmesség mértékét tágitani, mint az ellenőrzés és alárendeltség kötelekeit kelletlenül jobban megszorítani.

A lelkipásztorok tekintélyéért, függetlenségéért és lelkiismereti szabadságáért legelső sorban nekünk, világiaknak kell sikraszállanunk és ha eddigelé szó nélkül is hagytuk az etekintetben előállhatott sérelmeket, mert hiszen mindenkor a békességet kell keresnünk, ezentúl már nem fogjuk szó nélkül

hagyni, ha a lelkipásztorok tekintélyének rovására menő megnyilatkozásokkal, vagy intézkedésekkel állanánk szemben.

Reméljük, hogy szavunk felemelésére a jövőben nem lesz szükség.

Juhász Nagy Sándor.

Magyar ünnep Amerikában.

Lancasterben igazi „magyar nap” volt. Sokkal nagyobb jelentőségű azoknál, amiket ez alatt a cím alatt itt is, ott is szoktak rendezni. A mostani magyar nap Amerikának tekintélyes képviselője s a jövőben Amerikának, egy nagy főiskolának hatalmas diák-serege előtt folyt le; sőt ők maguk voltak azok, akik megrendezték a magyarok számára. Jelentőségét 100%-ra emelte az is, hogy jelen volt ott a hivatalos Magyarország: Pelényi János magyar követ személyében. Magyar nappá avatta február 27-ét a lancasteri ünnepségek tárgya is. Magyarország ünnepelte Amerikának, Amerika tanügyeinek egyik vezető, országosan ismert és elismert férfiát: Dr. H. H. Apple urat, a lancasteri Franklin and Marshall College elnökét, akinek részére a magyar követ Magyarország érdemkeresztjét adta át azokért a szolgálatokért, amelyeket az amerikai magyar nevelés ügyének nyújtott. És a Franklin and Marshall College ünnepelt három magyar lelkészt, névszerint: Újlaki Ferenc, Takaró Géza és Melegh Gyula lelkészeket, akiket a theologiai disz doktorátus kitüntetésében részesített.

Külsőségeiben is valóban impozáns ünnepély volt. A megszokottságból messze kiemelte azt a magyar lelkészek palástos, főveges menete, akik számszerint 19-en vettek abban részt.

A Hensel Hall hatalmas dísztermének pódiumán helyezkedtek el a díszmenet résztvevői, élükön Dr. Apple elnökkel, Pelényi János magyar követtel és Dr. Tóth Sándor magyar tanárral. A College szimfonikus zenekara által előadott művészi nyitány után Dr. Richards, a theologia elnöke mondott megnyitói imát, buzgón fohászkozva Magyarorszáért, annak népéért és vezetőiért; az Egyesült Államokért, ennek népéért és vezetőiért, jelenlévőkért egyaránt.

A megnyitói ima után Dr. Schaeffer tartott történelmi visszaemlékezésekben gazdag beszédet, amelyben főleg Magyarországgal és a magyar néppel foglalkozott.

Tóth Béla s norwalki lelkész, a Franklin and Marshall College és a theologiai szeminárium egykori növendéke gazdag tartalmú beszédben mutatta föl a különböző nemzetek, de különösen a magyar nemzet kultúrájának hatását az amerikai kultúrában.

Takaró Géza lelkész előadása következtetett ezután, aki a magyar tudományos és kulturális értékekről s azoknak a külföldi országokban való megbecsüléséről és értékeléséről beszélt nagy hatással.

Dr. Tóth Sándor magyar tanár mutatta be Pelényi János öxellenciáját.

Pelényi János követ azzal kezdte beszédét, hogy mostani minőségében Amerikában ez az első nyilvános szereplése s boldog, hogy hivatali munkakörét ilyen szerepléssel kezdheti meg. Méltatta Dr. Apple érdemeit, amit a magyar kormány is értékelni, viszonzni kíván s annak megbízásából adja át a díszes

magyar érdemkeresztet, amit Dr. Apple mélyen meghatótt köszönő szavakkal vett át.

De Dr. Apple nemcsak szavakkal, hanem cselekedettel is válaszolt. Egymásután bemutatta és ismertette Melegh Gyula, Újlaki Ferenc és Takaró Géza lelkészeket s azok munkálkodását, amelynek elismerése gyanánt hivatalosan közölte velök disz doktori kitüntetésüket s adta át nekik az erről szóló diplomát.

A lelkészek nevében Dienes Barna egyházm. elnök üdvözölte Dr. Apple elnököt s köszönte meg azokat a kitüntetések, amelyeken keresztül az egész lelkészi kar megtisztelve érzi önmagát.

Befejezésül a lelkészek kara énekelt el négy-szólamra a Gályarabok énekét, melynek angol fordítása és ismertetése külön íveken ott volt a közönség kezében.

Közvetlenül a befejezés után a magyar követ feleségével, a lelkészekkel s a többi magyar vendégekkel együtt a magyar tanár tantermébe vonult, ahol Dr. Tóth Sándor tanár ismertette a magyar munkát s kérte ahhoz a magyar követnek, a magyar kormányhoz jóakarató érdeklődését. Pelényi János rövid, de nagyon közvetlen beszédben ígérte meg ezt az állandó érdeklődést.

Végül Dr. H. H. Apple elnök adott díszbeszédet a magyar követ, a magyar lelkészek s vidéki vendégek tiszteletére, amely után a díszes társaság még órákat töltött együtt barátságos beszélgetésben.

A Szeretetszövetség számokban.

Talán semmi sem érdekli úgy a modern embert, mint a statisztika. Röviden csengő, szürkének látszó számok, de bennük összesűrűsödik és kifejeződik az ezertitű élet. Megannyi képlet, megannyi fotográfia: mit végezz, miért küzd, hogyan él egy közösség?!

Az alábbiakban számokban foglaljuk össze, mit jelent ma az a néhány éve megindult Országos Református Szeretetszövetség. Mi a képlete annak a sok-sok imádságnak, tusakodásnak, verítékezésnek és örömmek, ami az első három esztendő mértföldköveiként áll.

Hejőpapin, ebben a csillagostornyú kis borsodi faluban három árvaháza van már a Szeretetszövetségnek. A legrégebben, a zsupfedeles „Erzsébet”-árvaházban 13 árva él. A bérelt „Mária”-házban 22, az újonnan épült „Magdolna”-árvaházban 20 árva örvendezik, hogy anyára és testvérekre talált... A „Mártáról” elnevezett ház a konyha, napról-napra itt készül 55 árva és a személyzet számára a tápláló és egészséges étel...

Földesen, az özv. Karacs Elekné adományozta ház ragyog a tisztaságtól, hangos a gyermekcacagástól. 21 gyermek talált itt otthont, de a számuk még növekedőben van. 30 árva is elférne itt...

Fehérgyarmaton, ezen a Trianon parancsolta kényszerhatáron meghúzódó járási székhelyen egyik legszebb és legnagyobb szeretetháza van az Országos Református Szeretetszövetségnek. 40 személyes rokkant- és aggmenház és 10 ágyas szülő-szoba. A tegnapi emberei és a hofnap emberei találkoznak itt egymással!

Berettyóújfaluban tavasszal lesz az árvaházak

ünnepélyes felavatása. De árvaktól hangos már mind a két épület, 41 gyermek érzi bennük magát otthon.

Szikszón városzéli bérelt ház varázslódott át árvaházzá. 16 kis magyar emberke készül és növekszik egy egyszerű, de áldott szív melegétől körül sugározva, hogy a holnap feladataival szemben szégyen nélkül megállja a helyét.

Derecskén 22 magával tehetetlen öreg ad napról napra hálát, hogy vannak még másokért dobogó szívek, él az Országos Református Szeretetszövetség.

Kisújszálláson sokáig üresen vártak gyermekek zsi bongására egy áldott lélek által adományozó házikó falai. Jött a Szeretetszövetség és ez a kis ház is megnyitotta kapuit. Tíz árva örvendezik benne.

Ezek az intézeteken kívül otthon, az özvegy édesanyjánál segítyez a Szeretetszövetség 57 árvagyermekét, úgy, hogy az összes gondozottak száma ma 272.

Számok, nevek. A nehézségekhez képest nagyok, a szükséghez képest törpék. Hol vannak a Te filléreid ebből a könnyet törölő, mosolyt fakasztó, holnapot érintő munkából?

Éppen a Te részed hiányzik még!

A papné.

Csukás Endrénének a felsőbaranyai papnék konferenciáján elmondott beszédéből.

Minden papnének a hitvestársnak tett esküjében ezt a kijelentést: „hanem teljes életemben holtomiglan hűséges segítőtársam leszek” — úgy kell értelmeznie: teljes lélekkel és odaadással arra töreksem, hogy ne csupán a háztartás legyen a foglalkozásom, hanem egyúttal a pásztor mellett pásztoronő is legyek.

Ez azonban csak úgy lehet, ha már eleve lemondok egyes dolgokról, amelyeket más úriasszonyoknál helyénvalónak talál a társaság, míg ugyanazokat a papnéknál legalábbis visszatetszőnek ítélem a nyilvánosság előtt való megjelenésben és magatartásban. A papnének mindig egy fokkal diszkrétebben kell öltözködni, egy fokkal halkabban, szelídebben társalkodnia, egy fokkal kevésbé zajosnak lennie; sok olyanról le kell mondania, ami talán fájdalmas érzéseket váltott ki fiatalabb korokban és sokan lázongtak, talán titkon könnyeket is hullattak emiatt. Valahogy igen kirívó az ellentét a dohányzó, jukker, túlzóan temperamentumos, a divat szélsőségeire azonnal reagáló, üres, fércregényeket olvasó hölgy és a között az úriasszony között, akit Nagytiszteletű Asszonynak szoktak szólítani.

Gróf Tisza István írta önmagáról: „Olyan ember, akit bármely percben leüthetnek az utca sarkán, mindig készen áll a nagy útra és azért, hála Istennek, tudja élvezni, ami jót tartogat még az élet számára.” — Máskor ezt írja: „Nem a vaksors szeszélye hányja az emberiség hajóját cél és rendszer nélkül ide s tova; egy bölcs kéz vezeti azt, megpróbáltatások, szenvedések, vérontások sziklái és zátonyai között mindig tovább, magasztos rendeltetése felé. Kicsinyek és nagyok, gyengék és erősek, egyesek és nemzetek öntudatlan eszközei az Ő kezében.”

Hírek az egyházmegyéből

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye közgyűlését Debrecenben, április 21-én tartotta. A gyűlést Bartha László esperes helyett Dr. Molnár Béla egyházmegyei főjegyző olvasott Bibliát és imát. Elnöki beszéd most nem volt. Esperes röviden megnyitván a gyűlést, mellette a távollevő gondnok helyét Kálmán Lajos legidősebb világi tanácsbíró foglalta el az elnöki székben.

Az új ügyészek: Dr. Kiss István püspökladányi és Dr. Dajka Ambrus hajdúszoboszlói ügyvédek esküt tettek.

Esperesnek különösebb jelentenivalója nem volt. Közgyűlés véglegesen megerősítette a nádudvari egyházi lelkészi meghívást. Pártolólag terjesztette fel a kerületre a tiszapolgári egyház kérelmét egy tanyai rendes vallásoktató-lelkészi állásnak, vagy missziói lelkészi állásnak, esetleg egy segédlelkészi állásnak szervezése érdekében. Ez igen komoly ügye a polgári exponált egyháznak.

Megalkotta egyházmegyénk új tanácskozási, beruházási stb. szabályrendeleteit, Dr. Molnár B. tervezésében.

A hajdúböszörményi egyház kérelmét a lelkészi díjlevelek csonkítására nézve visszaadta. Alkalmassabb idők kellenek az ilyen ügyek végleges elintézéséhez.

A diakonisszaintézet javára való járulékokat minden kebelbeli egyházra nézve lélekszám szerint kéri kivetni az egyházmegye, hogy az méltányos, arányos és igazságos legyen. A korábban ajánlatot tett egyházak 1934 július 1-től, ez esetben, mentesnek fel az ajánlat alól.

A hajdúnánási iskolaügy, illetve költségelirányzat feletti vita megmutatta, hogy hová vezetett az iskolai kérdések megoldásának az állam részéről való halogatása és elodázása. Nánásnak már circa 250,000 pengő adóssága van. Iam proximus aodet.

A püspökladányi egyház erélyesen felszólított, hogy a belső emberek lakásait, illetve az egyházi épületeket és lakásokat az egyházmegyei szabályrendelet értelmében tisztogassa és karbantartsa.

A balmazújvárosi iskolák a múlt években közsegésítették. Most hozzájárult egyházmegye, hogy az iskolafenntartó Tar—Harangi-alapítvány iskolája állásüresedés esetén megszűnjék és az alapítvány az Országos Református Szeretetszövetséggel kapcsolatban az alapítólevél értelmében szegény családok alapítványává és Szeretetházzá változzék át. Az alap 140 hold földdel bír.

Megnyugtató, hogy komoly fegyelmi és közgazgatási bírósági ügy nem volt. *Kósa Béla.*

A BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE

tanácsa és időszaki bírósága Szegeden tartotta meg tavaszi gyűlését, április hó 20-án, hol mindkét gyűlésen közigazgatási ügyek kerültek tárgyalásra és elintézésre.

A Református Élet szerkesztősége Ravasz László püspök vezetése mellett nagyszabású hitépítő kon-

ferenciát rendezett április hó 28-án és 29-én s az utóbbi napon a makói közönség számára tartott vallásos-ünnepélyen Dr. Ravasz László mondotta az ünnepi beszédet: Mi a magyar igazság címen s az ünnepséget Harsányi Pál esperes zárta be.

A **hódmezővásárhelyi** református ifjúsági egyesület alapító elnökének: Györfy Józsefnek sírköve javára nagyszabású *emlékünnepet* rendezett május 6-án, melyen Harsányi Pál esperes méltatta a megboldogult érdemeit.

Makón az ifjúsági egyesületek nagyszabású ünnepséget rendeztek vitéz Dr. Bánáthy Péter és neje fáradhatatlan buzgóságával május 6-án, „Anyák Napján”. Az ünnepi beszédet Harsányi Pál esperes mondotta „az én édesanyám” címmel.

A **békési református egyház** április hó 29-én este templomi istentisztelet keretében nagyszabású műsorral Szenczi Molnár Albert-emlékünnepelet rendezett, melyen a XIII. zsoltár 1—6. verse alapján alkalmi vonatkozású bibliamagyarzatot tartott Balogh Mátyás lelkipásztor; emlékbeszédet pedig „Szenczi Molnár Albert emlékezete” címen Karácson András másik helybeli lelkipásztor mondott. Záróimádságot és áldást mondott Nagy Lajos hitoktató-lelkész.

A **második harang beszerzését** határozta el a szegedi presbiterium, abból az alkalomból, hogy május 25-én fogja megünnepelni temploma felszentelésének ötvenéves fordulóját. A világháborúban mindkét harangjukat hadicélokra vitték el; most a még hiányzó második, kisebb, kb. 250 kg. súlyú harang beszerzésére kerül a sor, hogy ezzel is a hála áldozatát rójják le templomépítő atyáikkal szemben.

Templomot épít a Csongrád-Mindszent-Szegvári missziói egyház. Az alig háromszáz lelkes tisztviselőkből és szegény kubikusokból összetevődő csongrádi gyülekezet ez év virágvasárnapján 5800 pengőt, 20,000 téglát, 60 munkanapot, a templomépítéshez szükséges teljes vas- és famunkát ajánlott meg a templom felépítéséhez. Ebben a gyülekezetben senkinek sem jutott eszébe siránkozni a nehéz gazdasági helyzet miatt: valamennyien beléptek az Országos Református Szeretetszövetségbe, megmutatván, hogy nemcsak a maguk igáját hordozzák hittel, de segíteni akarnak másokon is. A gyülekezet külföldön képezett egy diakonust a saját költségén. Necsak megszegyenítő, de tettekre sarkaló példa legyen ez a hősiesség, melyből gyönyörűen tükröződik az igazság; amit meg kell tenni, azt meg is lehet tenni.

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

A **berégi református egyházmegye** április hó 17-én Vásárosnaményban tartotta meg tavaszi közgyűlését, melyre nagy érdeklődések között gyűltek össze az egyházközségek megbízottaival megnövekedett számú alkotótárgok. Az isteni kegyelem velünk volt, a béke galambja közénk szállott: Kelemen Gyula lelkésztestvérünk az áldatlan közéleti harcnak véget vetett, legyőzte önmagát, amikor napirend előtt ünnepélyesen kijelentette, hogy a közbéke érdekében az esperes-jelöltségtől eláll, követve Palágyi István ezdiószertint esperesünk nemes gesztusát, aki még a mult év őszén megtette hasonló célzatú önzetlen lépését. Egyik fontos tárgya volt közgyűlésünknek az egyházmegyei szabályrendelet, mit egy ennek

elkészítésére kiküldött bizottság ismertetése után jóváhagyólag elfogadott. A tárgysorozat pontjainak letárgyalása után ki-ki azzal a reménységgel távozott otthonába, hogy a rövidesen megejtendő egyházmegyei tisztújítás a béke jegyében fog lefolyni közmegelegedésre s az egyenlenséget megszüntető nagy Isten dicsőségének szolgálatára.

Csatáry Jenő,
e. m. főjegyző.

Nyilatkozat.

A berégi református egyházmegyében 1932. év november hó 15-ike óta tartó általános tisztújítás során, mint esperes-jelölt szerepeltem. A folyó év április hó 17-én tartott egyházmegyei közgyűlés harmadszor rendelt el új szavazást az egyházmegyei tisztségekre. Ezúton is szíves tudomására hozom úgy a választásban érdekeltetnek, mint az érdeklődőknek, hogy a jelöltségtől visszaléptem.

Vásárosnamény, 1934 április 18.

Kelemen Gyula,
református lelkipásztor.

BIHARÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

A **esonka-biharérmelléki egyházmegye** 1934 április 5-én Debrecenben tartotta ezévi *rendes közgyűlését*. Székelyhídy Béla esperes imája és Dr. Fráter László egyházm. gondnok, Bihar vármegye alispánja súlyos kérdéseinket érintő megnyitó beszéde vezette be a közgyűlést. A 43 pontból álló, gondosan előkészített tárgysorozatot gyors tempóban intézte el a közgyűlés. A hozott határozatok közül nagyobb jelentőségű a 10 évi szolgálattal bíró férjezett tanító- és tanárnőkre vonatkozó, melyszerint kimondta a közgyűlés, hogy nevezettek felhívja nyugdíjazásuk kérésére s ennek megtörténteig őket szabadságolja, fele fizetésük biztosításával, míg javadalmuk másik felére a presbiteriumok kötelesek kiegészítő, állás nélküli tanító, vagy tanítónőket alkalmazni.

Délután *bíróági ülések* voltak, melyen egy feyelmi és négy közigazgatási bíróági ügy került tárgyalásra.

Április 4-én volt az egyházm. *lelkészgyűlési közgyűlés*, melyen elhatározta a lelkészértekezlet, hogy ez év november havában Álmosdon egyházmegyei presbiteri értekezletet tart, melynek keretében megalakítja az Országos Presbiteri Szövetség egyházmegyei tagozatát. Letárgyalta a lelkészértekezlet az ORLE témáit is.

A **Szeretetszövetség** gyűjtőnöje: Csorba Júlia okl. tanítónő befejezte az egyházmegye gyülekezeteiben a gyűjtést s a 13 egyházban (négyben a gyűjtés ószre halasztatott) 440 pengő 59 fillért adtak a nemes lelkek a Szövetség céljaira. A szép eredmény a bizonyoságtévő lelkek melegének s lelkész- és tanítótestvéreink támogatásának volt köszönhető.

Az **álmosdi Boeckay-emlékműre** egyházkerületünk gyülekezeteinek mégcsak $\frac{1}{3}$ része küldötte el áldott filléreit, gazdag lelküknek és megértő szívüknek cselekvésével. Ezúttal kérjük a még késedelmező $\frac{2}{3}$ részt is: tegyenek eleget — Főpásztor urunk körlevele értelmében — ez áldott emlékeztetésüknek; legyünk egyek mindannyian a kegyelet és hála lerovásában.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A debreceni református egyházmegye közgyűlését április 10-én tartotta, a debreceni egyház tanács-termében, F. Varga Lajos esperes és Kulin Imre ny. ítélőtáblai tanácselnök, egyházmegyei gondnok elnöklése alatt.

A gyűlésnek különös jelentőséget adott az a körülmény, hogy az új törvény szerinti újonnan szervezkedés után az egyházmegyének ez volt az első gyűlése. A gyűlésen megjelent Dr. Baltazár Dezső püspök is.

F. Varga Lajos esperes megnyitó beszédében fájó érzéssel emlékezett meg csabacsüdi Dókus Ernő, Kulin Imre egyházmegyei gondnok felesége és Veress Bálint egyházmegyei tanácsbíró felesége elhunytáról. Megemlékezett Szenci Molnár Albertől halála háromszázéves, Körösi Csoma Sándorról születése 150. és Mátyóki Ádám születése 250. évfordulója alkalmából.

A közgyűlés előtt esküt tettek dr. K. Nagy Zoltán törvényszéki bíró, egyházmegyei tanácsbíró, vitéz dr. Nadányi János berettyóújfalui főszolgabíró, egyházmegyei világi jegyző, Takács Károly, a berettyóújfalui leánypolgári iskola igazgatója, Ormós Pál és Törös Károly debreceni tanítók.

Megerősítette közgyűlés Maklár Károly kunhegyesi lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző debreceni lelkipásztorrá és Szabó István volt dobrai lelkész bakonszegi lelkésszé történt meghívását.

Az egyházmegyei ügyészi állásra az egyházmegye presbiteriumai egyhangúlag ismételtén Dr. Thury László debreceni ügyvédet, eddigi egyházmegyei ügyészt választották meg. Kimondotta egyházmegyei közgyűlés második ügyészi állás szervezését s erre a választást elrendelte.

F. Varga Lajos esperes időszaki jelentését Ördög Lajos pocsalyi lelkipásztor, egyházmegyei jegyző olvasta fel. Az esperesi időszaki jelentés szomorúan mutatott rá az egyházközségek válságos helyzetére a súlyos iskolai terhek miatt.

Megállapította közgyűlés az új egyházmegyei szabályrendeletet.

Elhatározta egyházmegyei közgyűlés, hogy az idén is megtartja az elmúlt évben áldásos eredménnyel zárult lelkészi továbbképző-tanfolyamot. Az előmunkálatok elkészítésére felkérte Dr. Szász Imre monostorpályi-i és Ördög Lajos pocsalyi lelkipásztorokat.

Közgyűlés megalkotta az egyházmegyei lelkészjelölő-bizottságot: elnök: F. Varga Lajos esperes, tagok: Dr. Révész Imre és Dr. Kesserű Lajos, póttagok Uray Sándor és Dr. Tunyogi Szűcs Géza egyházmegyei tanácsbírák.

A debreceni tanítótörség kérelmére közgyűlés az egyházmegyei tanítóképviselők számát tizben állapította meg.

Kijelölte közgyűlés azokat a nagygyülekezeteket, amelyekbe pályázni az új Egyházi Törvények II. tc. 25. §-a alapján ötévi lelkészi szolgálattal lehet. A kijelölt egyházközségek: Debrecen, Kaba, Derecske, Berettyóújfalú, Báránd, Sárretudvari, Biharnagybajom, Nagyrábé, Hajdúsámson.

A 83 pontból álló tárgysorozat F. Varga Lajos esperes imádságával ért véget.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

Konferencia a Tiszazugban. A múlt hó 15-én tanácskozással gyülekeztek össze Tiszakürtön a tiszazugi református gyülekezetek lelkészei, tanítói és presbiterei.

Az értekezlet a tiszakürti templomban istentisztelettel kezdődött. Résztvett azon az ünneplőbe öltözött hívek seregével a környék jegyzői kara, élén Patrubby István főszolgabíróval. Velük jött néhány orvos és más tisztviselő is. Aztán jöttek rendre a vidék papjai, a konferencia rendezői: *Török Imre* esperes, kormányfőtanácsos és *Dr. Herczegh Béla* egyházmegyei gondnok, országgyűlési képviselő, a választókerület új képviselője, *Dr. Mezey Lajos* is.

A gyülekezet éneke után *Horváth Sándor* tiszazugi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró imádkozott.

Ima után *Török Imre* esperes hirdette az igét. Istentisztelet végeztével a templomi gyülekezet átalakult egyházi gyűléssé. *Dr. Herczegh Béla* egyházmegyei gondnok, országgyűlési képviselő nyitotta meg a konferenciát igen figyelemreméltó és tartalmas beszéddel.

A gondolatokban gazdag megnyitó beszéd után *Tóth Dezső* tiszakürti lelkész olvasta fel előterjesztését a konferencia céljáról. Ismertette e vidék súlyos lelkibajait s azokat az okokat, amik e konferencia összehívását szükségessé tették, majd *Dr. Csikesz Sándor*, a debreceni Tudományegyetem tudós professzora tartotta meg hatalmas előadását.

Ezután felolvasta esperes a konferencia határozati javaslatát, mely szószerint így hangzik:

„A Tiszakürtön, 1934 április 15-én tartott Református Presbiteri Konferencia Dr. Orsós J. Imre szolnoki kórházi főorvos úrnak az „Orvosszövetség” c. folyóirat folyó évi 2. és 3. számában folytatólag megjelent cikkeinek egyes kitételei ellen, melyek a Jász-Nagykun-Szolnokmegyei, ú. n. Tiszazugban levő református eklézsiákra, azok vezetőire, hatóságaira, általában az ott telepedett hívekre nézve sértők, mert igaztalanságot, a való állapotoknak nem egészen megfelelő értesítéseket tartalmaznak s általánosító tendenciájuk folytán sokaknak érzékenységet bántják: ünnepélyesen tiltakozik!

Ezt a tiltakozást a konferencia az egyházmegyei lelkészegyesület értekezlete elé terjeszti, mely a további teendőkre nézve hivatva lesz dönteni.”

E határozati javaslatot a Konferencia résztvevői egyhangúlag elfogadták.

NAGYKÁROLYI EGYHÁZMEGYE.

A nagykárolyi református egyházmegye tavaszi rendes közgyűlését április 19-én tartotta Mátészalkán, másnap pedig a bíróság ülésezett.

A közgyűlés tagjait megdöbbentette az a szomorú helyzetrajz, ami a különböző bizottsági és esperesi jelentésből kialakult az egyházközségek anyagi helyzetéről. Sok az egyházi adóhátralék, az adósságok miatt perlik az egyházakat, a belhivatalnokok nem jutnak hozzá járulékaikhoz; az egyháztagok közönysége pedig határtalan az egyházak bajaival szemben. Az adósság a legtöbb helyen iskolaépítésből származott és általában az iskolai teher miatt nagy a panasz és csak sürgős segítség javíthatna a helyzeten.

Pár egyházban a lelkészválasztás miatt dúl a harc, bírósági beavatkozás is alig tud rendet teremteni.

A közgyűlés legfőbb tárgya a bizottsági jelentéseken kívül az egyházmegyei szabályrendelet megalkotás volt, melyet Tukacs János nyírmeggyesi lelkész előmunkálata és javaslata alapján tárgyalt és fogadott el.

A szabályrendelet a presbiterek számát egységes kules szerint állapította meg: minden 200 lélek után három presbiter választandó a törvényben jelzett korlátokon belül. Az egyházközségi közgyűlés is minden egyházközségben képvisleti alapon szervezendő és alkotja a presbiterium és a választók közül nemre való tekintet nélkül kétszerese a presbiterek számának.

Örvendetes érzéssel értesült közgyűlés arról, hogy a Berey József és neje-alapítvány annyira emelkedett, hogy ez évben már 25 pengő kamatja kiadható segélyül az egyházmegye területéről jó erkölcsű és előmenetelű középiskolai tanulónak.

Katona László mérki kántortanító januártól nyugdíjaztatott, Fábiánházára pedig Bernáth Magda tanítónő végeztet megerősítettet.

Boross Mihály tanácsbíró és lelkészi főjegyző, valamint Dr. Kincses Endre lelkészi aljegyző az esküt letették.

Mérk missziói segédlelkészi állást akar szervezni, amihez a közgyűlés készséggel hozzájárult.

Az olesvai lelkészválasztás ellen beadott panaszt bíróság elbírált és azt, mint minden alapot nélkülözöt elutasította és Tóth Jenő lelkész választását megerősítette és beiktatását elrendelte. Sajnos, a felek felebbsztek és így az egyházkerület bírósága elé kerül az ügy.

Ópályiban szintén megfelebbsztek a második lelkészválasztást is. A vizsgálat elrendeltetett és ki tudja, mikor jut lelképásztorhoz ez a vegyesvallású helységben sok kísértésnek kitett gyülekezet. Most Mária missziós testvér dolgozik ott, kit még egy évre alkalmaz az egyházmegye.

Szebb jövőért esedeztünk imáinkban: bár haláná meg az Úr és hozza el azt!

Április 19-én Mátészalkán az egyházmegye papnéi, Fóris Lajosné elnökle alatt gyűlést tartottak, melyen a jelentések után Boross Mihályné tartott bibliamagyarazatot, mely után a belmissziói teendőket beszéltek meg és a Szeretetszövetség érdekében kifejtendő propagandára nézve állapotok meg.

Áldott volt ez alkalom, mert növekedtek a jelenlevők a hitben és szeretetben.

Május utolsó hetében a nagykárolyi egyházmegye öt egyházközségében leánykonferencia lesz. Rózsa Ibolya titkárnő, Mária szociális missziós testvér, Boross Mihály belmissziói előadó és a helybeli lelkészek közreműködésével.

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

A körösszakáli református egyház, a Farkas László ottani lelkésznek Kunhegyesre történt megválasztása folytán megüresedett lelkészi állásra ápr. 29. napján, egyhangú meghívással Szűcs Endre komádi segédlelkészt választotta meg. E kis egyház ez egyhangú meghívással a legszebb példáját adta a

testvéries együttérzésnek és egyetértésnek. Istennek megáldó és megsegítő kegyelme legyen az egyházközségen és annak ifjú lelképásztorán!

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A szatmári református egyházmegye tavaszi rendes közgyűlését Fehérgyarmaton, a múlt hó 5-én tartotta. Előző napon a bizottsági ülések után magas színvonalú, emlékezetes és tanulságos templomi ünnepélyt rendezett az egyházmegye. A helyből és vidékről egybesereglett hatalmas közönséget már Sípós József esperes frappáns megnyitó beszéde megragadta. Az ősz esperes arcán kigyult, szavaiból kiáradt a jövő reménye: az ifjúság iránti nagy szeretete. Még nagyobbak láttuk, éreztük őt az eddig is nagyot és elsőt, aki gondja-buja, tömérdek munkája közt is észreveszi, megfogja a legfontosabb kérdést, ennek a megoldásához kezd és buzdítja a pásztorokat. Dobos Károly konventi ifjúsági lelkész tanító és lelkesítő előadása felébresztette a felelősséget a felnőttekben az ifjúsággal szemben, az ifjúságban a vágyat a krisztusi életeszmeny után. Élénkítette a műsort az ORLE paesirtájának, Varga Ferencnek, nagy gyönyörűséggel hallgatott éneke, két fehérgyarmati ifjú szavalata és Fehér Imre csengerűrfalui lelkész bibliamagyarazata. A közgyűlés kimondta, hogy a megindult ifjúsági munkát fejleszteni fogja, körzeti konferenciákat rendez 10 központi fekvésű egyházban, hogy minden gyülekezet minden ifja résztvehessen valamelyiken. Összettel pedig vezető-képző-tanfolyamot tart.

A tanügyi bizottság és az esperes jelentésének legfájdalmasabb pontja az egyházak küzdelme az óriássá dagadt iskolai terhekkal. Meddig tart? Hogy végződik? S. O. S.!

Esküt tett és székelt ült három új tanácsbíró: Kölesey István, Inczedy Márton, Tóth Ferenc. Mindhármójuk munkája elé nagy reményekkel nézünk.

A közgyűlés délutánján a Takács Sándor ügyes és bölcs megszerkesztésű ügyviteli és beruházási szabályrendelet-tervezetének a letárgyalása foglalta le.

Bírósági ügyekre április 6-án került sor. 5-én még, a közgyűléssel egyidőben, a papnék egyesülete gyűlésezett. Itt az egyesület első, a köztisztületnek és megbecsülésnek örvendett, agilis elnökéről, az áldottemlékü Sípós Józsefné esperesnéről nagyon szépen emlékezett meg Szabó Jánosné. Előadást tartott Sípós Károly cégénydányádi és Papp Béla ORSz lelkész.

A jelek azt mutatják, hogy a lelkésznek egyesülete a Szabó Jánosné elnökle alatt kiveszi részét az egyházmegye lelkiéletét felpezsdítő, megtermékenyítő belmissziói munkából.

Tudósító.
A szorgalmasan munkálkodó szamosújlaki református leányegyesület április 22-én tartotta záró-ünnepélyét, kézimunka-kiállítással kapcsolatban. 42 P gyűlt be ez alkalommal, amelyből ezüst keresztelő-edényt szándékozik venni a leányegyesület, a télen pedig 30 méter szőnyeget készítettek a templom díszítésére! Ez a 42 leány a tiszteltes asszony vezetése mellett szebb jövő záloga és ígérete.

Református ifjúsági konferencia Cégénydányádon és Tiszakóródon. Az egész szatmári református egyházmegyére kiterjedő ifjúsági konferenciák első állomása Cégénydányád volt, ahová április 29-én

Szatmárökörítő, Fülöp, Gyügye, Szamosújlak, Zsarolyán ifjúsága sereglett egybe, hogy összeharagokozzék egymással s a Krisztussal. A konferencia előadója Dobos Károly konventi ifjúsági lelkész volt, akinek megkapó közvetlenségű beszéde hatalmas ösztönzést adott a 128 ifjúnak a magasabbrendű élet felé törekvésre. Csépe Béla szatmárökörítői és Bakó Péter szamosújlaki lelkészek szolgálatán kívül szavalatok, énekszámok és két ifjú rövid előadása élénkítették a műsort. Május 6-án Tiszakóród adott helyet a konferenciának. Itt Túristvándiból, Nagyből, Szatmárcsekéből és Tiszacsécséről összesen 121 ifjú volt jelen. A KIE központ kiküldötte Kovács Péter földműves-titkár, ez a megnyerő modorú és beszédű ember egész napon át foglalkoztatta a fiúkat, hol komoly előadással, hol játékkal, hol énekkel, hol nótával. Az istentiszteletet Sipos Károly cégénydányádi lelkész végezte, délután pedig a Williams György csodálatos történetét mondta el. Az ifjúság megkoszorúzta a hősök szobrát. Itt Szalay Pál szatmárcsekei lelkész beszélt, Hadházy Pál s.-lelkész és egy KIE-tag szavalt. E konferencián Sipos József esperes is résztvett és határos záróbeszédét mondott az ifjúsági munka fontosságáról. Jól megrendezett, áldásos konferenciák, a Lélek által irányított magvetések voltak ezek, amelyeknek bizonyára meg lesz az eredménye.

Szeretendőség Szatmárcsekén. A szatmárcsekei református Nőegylet, a február 11-én tartott szeretendőség sikerén felbuzdulva, múlt hó 2-án jól sikerült teaestélyt tartott az új iskola termeiben. Mintegy 250 egyháztagnak volt jelen. Önkéntes adományokból 40 pengő jutott a nőiúrvacsorai kelyhekre.

Nyugdíjazás. Kánya Gyula botpaládi lelképásztort a nyugdíjbizottság, 26 évi szolgálat után, folyó évi július 1-től nyugdíjazta.

ELSZAKITOTT TERÜLET.

A bihari egyházmegye presbiteri konferenciáját Nagyváradon április 9. napján tartotta s azon csaknem az összes egyházközségek képviseltették magukat: s a hivatalos kiküldöttek és egyháztagnak száma 400-nál többet tett ki.

Ez a konferencia ünnepélyes keretek közt folyt le a nagyváradi olasz templomban. Az istentiszteleten Sulyok István püspök hirdette az igét.

A bihari református egyházmegye egyetemes lelkészértekezlete április hó 10-én tartott gyűlésében, Vaday Béla esperes indítványára egyhangúlag kimondotta, hogy folyó évi január 1-től kezdődő hatállyal, évi 300 Leu tagdíjkötelezettséggel az egyházmegye mindenik lelkésze belép a szatmári református főgimnázium fenntartótestületébe. Örömmel közöljük ezt a hírt, mint fényes bizonyítékát annak, hogy a tőlünk távolabb lakó lelképásztorok is milyen felelősséggérzettel áldoznak iskoláik céljára, amely annál inkább elismerésre méltó, mert mint általánosan tudott dolog, ezeknek a lelképásztoroknak nagy része igen szűkös anyagi viszonyok között él, akiknél a 300 Leunak maguktól való elvonása igazán áldozat.

Az érmelléki tractus lelkészi értekezlete és közgyűlése. Április 17-én gyűlt össze az érmelléki egyházmegye lelkészi és tanítói kara, hogy külön-külön

megtárgyalják a felmerült kérdéseket, tanácskozzanak események és tervek fölött.

Az egyházmegyei szabályrendelet módosításának elfogadása után az önsegélyző akció került tárgyalás alá. Határozatba ment, hogy már az áprilisi állampénztár alól vonassék le mind a 34 lelkésztől 50—50 lei egyházmegyei pénztár útján s ebből 1500 leit kapjon meg három hónapon át egy-egy arra rászoruló lelkész társ. Így egy év alatt az egyházmegye négy lelkészét tudják 4500—4500 lei segélyben részesíteni. A fennmaradó 200 leit pedig egy elhunyt lelkésztestvér nehéz sorsban élő négy leányárva segítésére fordítják.

Az egyházmegye lelkészi kara szép példáját adta ezzel a segíteni kész kollégialis szeretetnek. Adja Isten, hogy más egyházmegye is kövesse a példát!

Másnap reggel 9 órakor pedig kezdetét vette a közgyűlés, Végh József esperes imájával. Utána Pappszász Lajos egyházmegyei gondnok mondotta el megnyitó beszédét.

Azután következtek a tárgysorozat pontjai: jelentések, indítványok, számadások, engedélykérések stb., amint az mindenütt szokott lenni. Megszakítja a szürkéséget, amikor előáll három lelképásztor, későbbben négy tanító, akiket most kebelez be az egyházmegye. Meleg, színes szavak szállnak lélektől lélekbe, erős kézfogások s ez egyszerű szertartás olyan fenséges, olyan felemelő, hogy sohasem lehet elfeledni.

Kijutott az ünneplésből Csuka Ferenc apátkeresztúri lelkésznek is, ki szintén 50 éve viseli a palástot s bár az ő dacos szerénysége sohasem fogadott el semmi megtiszteltetést, a szeretet és nagyrabecsülés kísérték őt élete útjain s állják körül ma is! Ad multos annos!

Egyházmegyei közgyűlés Nagyszalontán. Április 5-én tartotta meg a nagyszalontai egyházmegye tavaszi közgyűlését, amelyet szokás szerint az előző napon tartott bizottsági gyűlések és a lelkészértekezlet tanácskozásai készítettek elő. A tárgysorozat ének és Arday Aladár esperes-helyettes áhitatos imája vezette be, aki ihletett szavakkal parentálta el Kassay Béla esperest, amit a közgyűlés állva hallgatott végig. A szavazatbontó-bizottság jelentése szerint új tanácsbírák lettek Jakab Viktor és Nagy Zoltán lelkészek, míg az egyházmegyei aljegyzői tisztségre Dr. Szathmáry Sándor ügyvédet választották meg, akik az esküt letették. A tanügyi és missziói bizottságok jelentései megnyugtató képet adtak az egyházmegye tanítóinak és lelképásztorainak eredményes működéséről. Tudomásul vette a közgyűlés Arday Aladárnak a nagyszalontai lelkészi állásra történt meghívását.

Az ungi református egyházmegye lelkész- és tanítóegyesülete 1934 április hó 12-én Nagykaposon nagyfontossággal bíró értekezletet tartott. Résztvett ezen Dr. Magda Sándor püspök is, aki ott van az elsők között, hogy mint eddig is tette, vezessen és irányítson, építsen és alkosson anyaszentegyházunk és az Istenországának javára.

Tudomány és irodalom

A debreceni Kollégium belső képe a XIX. század első felében.*

Írta : Dr. Nagy Sándor.

Hogy az egyházkerületi főfelügyeletnek eme központosító törekvése az ifjúság régebbi önkormányzatát sem hagyta módosítás nélkül, természetes következménynek tekinthető. A XVIII. századvégi átalakulási mozgalom, melynek forró levegőjét az ecclesiasticusok és a secularisok összecsapása különösen Debrecenben szította igen hevesre, az „urak” erőszakoskodásában a történeti fejlődéssel szerzett jogokat éppen semmire sem becsülte S hogy aztán ennek következményeit az iskolai élet is megérezte, könnyen érthető. Az urak szenvedélyessége odáig ment el, hogy a Sinay-perben nekik sok bosszúságot okozott tanári kart az egyházkerületről, hol pedig az iskola újjászervezési munkálatai folytak, egyszerűen testületileg kizárták. Hogy ez történeti jogtiprás volt, azzal senki nem törődött.¹ Az ifjúsági autonomia megbecsülése iránt az egyházkerület még kevesebb érzéket áruult el. Még azon is fennakadt, hogy a diákság magát „civis scholae”-nak nevezi, pedig ez csak „vanus titulus”, tehát töröndő.² Igazi érzékeny seb azonban mégis abból fakadt, hogy a gazdasági ügyek vezetése kezéből kivétellett, külön gazdára és pénztárosra bízott s így az ifjúsági tisztviselők (szénior és kontraskriba) olyan jövedelmi forrástól estek el, melyek előzőleg tanulmányi célokat szolgáltak. A szénior jövedelme ettől kezdve megcsappant, holott előzőleg annyira bőséges volt, hogy 1721 óta a fél éves szénior is hozott egyéves külföldi tanulmányútra elégséges fedezetet. A század közepe táján aztán mind jobban-jobban látható lett, hogy a fél éves széniori rendszert nem sokáig lehet fenntartani s csakugyan, mikor az 1848—49-i szabadságharc után beköszöntött általános anyagi romlás a helyzetet még kilátástalanabbá tette, az iskola ez évben a fél éves szénioriságot megszünteti s a tisztiséget ismét egyévesse teszi. Sőt a szabadságharc idején — szintén anyagi okokból — a kontraskribai állást egyideig szintén szünetelteti és a vele járó teendőket a széniorra bizza.³ Annál könnyebben

* Folytatás a szerző „A Debreceni Református Kollégium” című művének megjelenés előtt álló II. kötetéből.

¹ A professzorátus még 1805-ben panasolja „azt a gyalázatot és kárt, melyet amiatt szenvedtek, hogy a superintendentális gyűlésre admissiójuk nincsen”. Azt a régi gyakorlatot, hogy az egyházkerületi gyűléseket régebben helyettesítő zsinatokon a kollégiumi tanári testület az ifjúság küldöttével nemcsak hogy megjelenhetett, hanem zsinati intézkedésre egyenesen kötelessége volt megjelenni, az egyházkerület most félretette, s legfeljebb annyi engedékenységre volt hajlandó, hogy a tanárságnak a gyűléseken való megjelenését külön meghívó levélből teszi függővé. Mivel a professzorátus ilyen megoldással sincs megelégedve, testületileg lemondott a kathedráról. E merész lépésre aztán, noha némely professzor lemondását az egyházkerület — úgy látszik — szívesen vette volna, végre is gyűlésre bocsátották őket.

² Isk. törv. 1792. Prof. Lex VI.

³ A kontraskribai állást később megint életre keltik, de csak rövid időre, mert aztán 1874-ben Nagy Imre sze-

tehette ezt, mert ez ifjúsági tisztviselők munkaköre ekkorára annyira megszűkült, hogy csak általános-ságokra terjedt ki, hogy pl. a szénior az ifjúság és a professzorátus között összekötő kapocs, az ifjúság erkölcsi életének őre, vagy pedig alkalmilag kisegítő-professzor, esetleg szükség esetén valamelyik tárgynak megbízott lektora. Emellett 1835 óta, mikor az új iskolai törvény az ifjúsági autonómiának a romjait is eltakarította, már hivatalát sem az ifjúság választása alapján, hanem tanárkari kinevezés folytán nyerte szénior is, kontraskriba is.⁴ Az ifjúság fegyelmzésében nyilatkozó autonom jogoknak megszorítását pedig az jelentette, hogy a felső törvény-székekről a jurátosok kiszorulnak s ott a szénior is már csak jegyzőkönyvvezető (1835). Fájlatla is ezt az ifjúság szüntelen. Jogai visszaszerzésére többször tett kísérletet, testületi erejének tudatában legutoljára az 1848-i események hatása alatt, de kérését az egyházkerület ekkor sem teljesítette, később meg — a szabadságharcot követő nyomasztó időkben —, ha akarta volna sem teljesíthette volna. A később jövő átszervezési viszonyok pedig a régi ifjúsági autonómiának már a kor általános gondolkodása miatt nem kedveztek.

Az ifjúsági élet egyéb jellegzetességét, más tisztviselők munkakörét pedig maga a fejlődés szelleme változtatta meg, vagy törölte el végképpen. Az iskolából ki- vagy az iskolába bejárók forgalmát még mindig a janitorok figyelik, de már az éjjeli biztonságra és rendre örködni szokott vigili szolgálat a múlt század negyvenes éveitől fogva lanyhulni kezd. Az apparitorról sem esik több szó 1841 óta.⁵

(Folyt. köv.)

Hegedűs Loránt : Uram, Jézus ! (Sylvester R. T. kiadása 1934.) „Bizonyágtétel ez a könyv. Egy ragyogó és magános elmének Jézussal való találkozásából fakadt, forró emberi líra. Azért, mert egyéni : egyetemes ; azért, mert őszinte : igaz ; azért, mert az ihlet pillanatából született : örökre érvényes. Nincs egyéb benne, csak Hegedűs Loránt mindenestől fogva, de az egész Hegedűs Loránt egyetlenegy érzésben, egyetlenegy gondolatban : a Názáreti Jézus hatalma alatt. A foglyuselt lélek Uráról énekel és elcsendesül az iszamos gályapad : figyelnek a lelek és hallgat a tenger. Az ének diadalmosan kinyújtózkodik a sötét, panaszos és elmúló hullámok felett”. *Ravasz László*. — „Ma, vasárnap reggel kaptam kezemhez ennek a nagy-nagy embernek, mert nagy keresztyénnek a könyvét. Április végi gyönyörű reggel — orgonavirágtól hamvas a papilak minden bokra, árvácska néz ezer szemmel reám, hajlik a tulipán, illattal imádkozik a gyöngyvirág... járok a kert útján, kezemben Hegedűs Loránt könyve, az „Uram Jézus !” és szívemben az Uram Jézus ; mintha ott volnék, hol a menny lakói... Vasárnap ! Ünnepe ! Tavasz ! Élet ! Isten országa e földön, a szívben !” *Török Imre*. — (Ára 1.50 pengő. — Kapható : Sylvester Rt. Könyvosztálya Budapest, VI. Hermína-út 37. és a könyvkereskedésekben.)

Lukács evangéliumának magyarázata. *Lukácsy Imre* dunavecsei lelkész *H. Burton* után angolból átdolgozta a fentnevezett evangélium magyarázatát. „*The expositors Bible*” gyűjteményes angol munka egyik köteté ez, éppen olyan, mint „*János ev. magyarázata*”, mely általános kedveltséggel forog közkezen. Ez a mű 26 fejezetben magyarázza az evangéliumot gyakorlati irányban, úgyhogy igehirdetők-

mélyével végképpen megszűnt. Azok a végzett diákok, akik később, még 1922-ben is utoljára, vagy egyes igazgatói irodákban az írni teendőket végezték ; vagy kisegítő tanárok gyanánt működtek, már nem intézményesen, csak a szükségétől parancsoltan szolgáltak.

⁴ A tanári kinevezéssel hivatalt nyert első szénior *Bogdán Lajos*, kontraskriba *Varga Lajos*, mindkettő az 1835—36. iskolai évre.

⁵ E tisztségekről bővebben I. I. köt. 33. sk. I.

nek, bibliaköröknek, bibliolvasóknak igen hasznos, sőt nélkülözhetetlen segédkönyve. Ára fűzve: 4 P, kötve 5 P az előjegyzőknek (bolti ára magasabb lesz). A kiadáshoz szükséges, hogy a könyv iránt való érdeklődést megismerjük, azért az érdeklődők szíveskedjenek megrendeléseket bejelenteni: Lukácsy Imre református lelkész, Dunavecse címen. A 15 nyomtatott ivre terjedő kézirat, kellő számú jelentkező esetén azonnal sajtó alá kerül, lehetőleg gyorsan elkészül s a megrendelők utánvétellel, vagy bérmentve csekk-lap melléklésével megkapják, amint kívánják.

Megjelent Dr. Máttyás Ernőnek, a sárospataki főiskola közgazgatójának új könyve: Pál apostol megtérése. E könyv a kitűzött problémát nagy utánéléssel s a rendelkezésre álló minden tudományos eszközzel igyekszik az olvasó lelkéhez közelebb vinni, de e kérdéssel foglalkozva az apostol egész személyiségéről s megtérése előtti és megtérése utáni egész életéről oly életeleven képet nyújt, hogy olvasásakor valóban úgy érezzük, hogy Pál életében és megtérésében a világminőség drámájának fordulatoságaival és kibontakozásával állunk szemben. A 240 oldalas könyvet, mely szép kiállításban, finom papíron jelent meg, 4.30 P előzetes beküldése mellett portómentesen küldi szerző. Címe: Sárospatak, Kazinczy-u. 24.

Musza Ferenc: „A debreceni Nagytemplom százéves orgonája”. A jövő hónap elején hagyja el a sajtót szerzőnek hosszu és alapos kutatások eredményeként fenti címmel megjelenő munkája, melyet a nagy zsolrtárfordító halála háromszázados évfordulója alkalmából, Szenczi Molnár Albert emlékének szentel. A műből nemcsak a nagytemplomi orgona rendkívüli érdekes történetét ismerjük meg, hanem kellő ismeretekre tehetnek szert belőle lelkészek, orgonisták, tanítók, sőt a tanítóképzők növendékei egyaránt, akiknek gondjaira van, vagy lesz bízva az orgonák megrendelése vagy jókarban tartása. A mű ára mindössze egy pengő körül lesz, csupán a nyomdaköltségek fedezésére. Hisszük, hogy Nagytemplomunk orgonájának százéves története érdekelni fogja nemcsak a Tiszántúlt, hanem az egész ország református egyházainak orgonistakántorait, akik szerző, Debrecen, Kálvin-tér 5. sz. alatti címén a munkát már most előjegyezhetik.

Sípos Károly verseskönyvei: Boldog Isten. Búzaszemek vizsgái jutalomkönyveknek is kiválóan alkalmasak. Szívesen ajánljuk ifjúsági és leányegyesületek számára, de magánosoknak is, annyival inkább, minthogy szerző e könyvei tisztá jövedelmét a Szeretetszövetségnek ajánlotta fel. Aki szereti a szép verseket, csak nyerhet e könyvekkel s egyben egy nemes célt támogat. Kapható könyvkereskedésekben s a szerzőnél: Nagyrábé, Bihar m. Ára 80 fillér.

A pápai református theologiai akadémia kiadványai 8. számaként a napokban jelent meg *Márkus Jenő: Schleiermacher Válságátana* c. könyve 120 oldalon. A könyv Schleiermacher és a mai theologiai helyzet, a schleiermacheri theologiai alapfogalmai és a schleiermacheri válságban kérdéseket tárgyalja. Ára 3 pengő. Megrendelhető a Dunántúli Református Egyházkerületi Irattérjesztésnél, Pápa (Főiskola), vagy közvetlenül a szerzőnél (Tata, Komárom m.).

Erdélyi Tudományos Füzetek 59. szám. Kolozsvárt, 1933. A falunevelés irányelvei. Írta: Dr. Imre Lajos. Szerzőnek ez az értekezése új és felette értékes megállapításokat és újmutatásokat tartalmaz mindazoknak a számára, akik a falu népével foglalkoznak. A legfontosabb megállapítás ebben a füzetben az, hogy a falu munkája korántsem olyan egyszerű és könnyű, mint amilyennek azt a felületesen szemlélő látja és gondolja. Alapos, eredményes és áldásos munkákat az végezhet itt, aki a falut igazán ismeri. A falut minden egyéb mellékszempontról eltekintve *magában és magáért* kell megismernünk és megértenünk. A falu nem ismerése eredményezi azt, hogy egyeseknél a falu nevelésének munkájánál a politikai, másoknál a gazdasági, ismét másoknál a kulturális szempont — tarka műsoros-estélyi tartása, színművek előadása, táncvigalmak rendezése az irányadó. Az igazi falusi munka nem ebből áll. Minden falunak, speciál a magyar falunak jellemző tulajdonsága az *életközösség*, ami azt teszi, hogy a falu népe nemcsak együtt lakik, nemcsak gazdasági, politikai és kulturális közösséget alkot, hanem egy olyan csodálatos egységbe fonódik, amelyben részt vesz a falu minden embere egész lényével, a sorsával, a gondolatával, benső és külső életének egész megnyilvánulásával. Ennek az életközösségnek az alapja, amelyre épült és a forrása, amelyből táplálkozik, a falusi ember egész élete

a *végtelesség*, a *végtelességhez* való kapcsolódás. Annak, aki jó munkát és eredményes munkát akar végezni, ezt tudnia és imernie kell. Ebből a szempontból vizsgálva a jelenségeket, tűzheti ki a célt s válogathatja meg az eszközöket. Minden falun munkálkodó testvérünknek, de különösen lelképásztoroknak és tanítóknak meleg szeretettel ajánljuk Dr. Imre Lajosnak ezt a munkáját is megszerezni és megismerni.

A „Zeneközlöny” szerkesztő-bizottságának újjáalakítása. A Magyar Református Énekvezérek Egyesülete hivatalos lapjának felelős szerkesztője: Hodossy Béla előrehaladott korára való tekintettel segítséget kért maga mellé, ki a lap anyagának összeszedésénél, annak elrendezésénél, a lap expedálásánál segítségére legyen. A lap választmánya méltányolva teljes mértékben felelős szerkesztője kívánságát, hogy az ő értékes munkásságát továbbra is megtarthassa az Egyesület számára s hogy a túlságos megterheléstől megóvja, úgy oldotta meg a kérdést, hogy segéd-szerkesztőül megválasztotta Szabó Gyula tiszaföldvári kántort, aki a lap felelős kiadójává is megválasztott s ezáltal a kérdés nagy megnyugvásra tökéletesen rendezve lett. A szerkesztőbizottság tagjaiul megválasztottak a következő ciklusra: Abod Imre, Árokszállásy János, Faragó József, László Sándor, vitéz Maklár Lajos, Márton Barna, Nöthling Géza, Szabó Lajos és Vikár Sándor. Az új szerkesztőbizottság megalakításával természetesen a lap szelleme nem változik. A megválasztottak a református egyházi zenének mindannyian értékes munkásai, akik nagy tudásukkal Zeneközlönyünknek nagy szolgálatot tehetnek. Isten áldása kísérje munkásságukat!

Helyreigazítás. A Debreceni Protestáns Lap legutóbbi számában megjelent „Nyilatkozat”-omba egy súlyos sajtóhiba csúszott be. Nyilatkozatom 4. pontjának harmadik sorában „képzett művész”-t szedett a nyomdász e helyett: „képzett zenész”. Miután a két kifejezés között óriási a különbség s a „művész” kifejezés további vitákra adhat alkalmat, tisztelettel kérem a lap legközelebbi számában e sajtóhibának helyesbítését olyképpen, hogy a jelzett helyen „képzett művész” helyett „képzett zenész” olvassandó. *Szabó Gyula.*

G Y Á S Z R O V A T

Báró Kemény Pál, a kolozsvári theologia érdekes főgondnoka, az igazgatótanács buzgó tagja, életének 68. évében Malomfalván, rövid szenvedés után, április 15-én váratlanul elhunyt. A megboldogult őseihez méltó hűséggel, lelkesedéssel és áldozatkészséggel vette ki részét egyháza közérdekű munkájából. Családja, községe s az erdélyi egyházkerület mély részvéte mellett temették el Malomfalván s helyezték örök nyugalomra a családi sírkertben. Áldott legyen emlékezete!

Némethy János, volt körösszakáli lelkész, életének 67. évében május 4-én súlyos szenvedés után meghalt. Május 6-án temették el a debreceni Köztemetőben. Nyugodjék békében.

Nagy Irmuska, Dr. Nagy Sándor kollégiumi vallásstanár egyetlen leánya, hosszas szenvedés után április 28-án elhunyt. Temetése április 30-án ment végbe, nagy részvét mellett. A temetési szertartást Csikesz Sándor egyetemi tanár végezte. Az Úr köntözze be a mélyen megsebzett szülői szíveket vigasztalása áldott balzsamával.

Puskás Gedeon IV. é. hittanhallgató, néhány hónappal segédlelkészül való kibocsátatása előtt meghalt. Temetése április 30-án ment végbe. A temetést Dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár, lelkészképzőintézeti igazgató végezte. Emléke legyen áldott s az Úr adjon vigasztalást szeretteinek.

K Ü L Ö N F É L É K

Az Egyetemes Konvent ezévi gyűlését április 17. és következő napjain tartotta budapesti székházában. Az új törvények szerint választani kell a konventi elnökséget. Lelkesi elnökké ismételten Dr. Baltazár Dezső püspök, világi elnökké Dr. Balogh Jenő ny. igazságügyminiszter, egyházkerületi főgondnok választották meg, mely után Dr. Balogh Jenő tartotta meg székfoglaló beszédét. Kijelentette, hogy érzi a reá háruló feladat nagyságát, de olyan időket élünk, amelyben mindenkinek ki kell vennie részét a munkából és a teher hordozásából. Dr. Baltazár Dezső püspök a nagy nemzeti értékek megőrzésére tett fogadást megnyitó beszédében. Ezután új alelnökké választották Dr. Ravasz László dunamelléki püspököt és gróf Teleki József dunamelléki főgondnokot. Majd az új konventi bíróság tagjai tették le a hivatalos esküt s megválasztották a különböző bizottságokat. Jókívánatait fejezte ki a konventi gyűlés Kormányzó Urunknak Istentől kérve mielőbbi teljes felgyógyulását. Ravasz László püspök a liturgiái bizottság munkájáról számolt be. A gyűlés örömmel fogadta a különböző bibliafordítások egységesítésének és revíziójának gondolatát s a munka elvégzésére és vezetésére Dr. Raffay Sándor evangélikus püspököt és Czeglédy Sándor lelkészt kérte fel. A missziói bizottság munkájáról Dr. Enyedy Andor számolt be s jelentette, hogy az egyes ágakban céltudatos s buzgó munka folyik. A középiskolások között külön konventi missziói lelkészek működnek, a diák-evangélizáció célját jól szolgálják a most már rendszeresített „csendes napok”. Áldásos és nagy munkát végez a Szeretetszövetség. Melegen emlékezett meg a Konvent arról, hogy Ravasz püspök missziói munkája ez évben az ifjúság felé fordult. Elrendelték, hogy az év első októberi vasárnapját „árvák napjává” kell tenni minden gyülekezetben. Felhívta a Konvent az összes református elemi és középiskolákat, hogy a növendékek előtt ismertessék az egyház szociális feladatait. A magyar tanyák népe szellemi és lelki tekintetben igen elhanyagolt állapotban van. A kormányhoz fordul a Konvent a tanyagondozás anyagi segítő forrásainak megteremtésére. Tanyai templomokra, rendszeres hitoktatásra és lelkigondozásra, tanyai missziói lelkészekre lenne elsősorban égető szükség. Janka Károly jelentésében tárgyalta a Konvent az iskolaügyeket. Örömmel vette tudomásul, hogy a reformáció emlékének megünneplése az állami iskolába járó protestáns tanulók számára biztosítva van. Dr. Kovács J. István a lelkészképzésről számolt be. A Konvent szükségesnek tartja a theologusok létszámának csökkentését. Szükségesnek tartja a Konvent, hogy Debrecenben egyetemi templom épüljön. Az iskolaügyre egyházunk ez évben négy millió pengőt áldozott. Nagyon nehéz helyzetben vannak a felekezeti tanítók, mert a politikai község sok helyen nem járul hozzá a terhek viseléséhez, jöllehet, ha felekezeti iskola nem volna, az egész iskolázás terhe a községet illelné. A vegyes házasságok kérdésében a Konvent állást foglalt az állami törvények betartása érdekében s közbenjár újból a kormánynál a teljes vasárnapi munkaszünet életbeléptetéséért.

Generális vizitáció. D. Dr. Baltazár Dezső, az országos református Zsinat és Konvent elnöke, a tiszántúli református egyházkerület püspöke generális vizitációt tartott a felsőszabolcsi egyházmegyéhez tartozó egyházközségekben május 1-től május 12-ig s meglátogatta a következő egyházakat: Május 1-én Kék és Beszterec, 2-án Tiszakanyár és Kékese, 3-án Szabolcsveresmart, 4-én Döge és Fényeslitke, 5-én Tuzsér, 6-án Tiszabездéd, 7-én Zsurk és Tiszaszentmárton, 8-án Eperjeske, 9-én Tiszamogyorós és Benk, 10-én Mezőladány és Jéke, 11-én Pap, 12-én Ajak egyházközséget. Püspök urat hivatalos útján Maklár Károly egyházkerületi főjegyző és Futó András püspöki titkár kísérték. A generális vizitációról részletes tudósításunkat lapunk következő számában fogjuk közölni.

A tiszántúli református egyházkerület közgyűlését május hó 23-án és következő napjain tartja. Az egyházkerületi közgyűléssel kapcsolatban lelkészszentelés lesz a Nagytemplomban. Ez alkalommal szenteltek lelkészekké az egyházkerület 1931 óta megválasztott lelkészei. A lelkészszentelés délelőtt 9 órakor a Nagytemplomban tartandó istentisztelettel kezdődik. Ezen az istentiszteleten bibliát

olvas, imádkozik Deák Lajos petneházi lelkész, predikál Nagy Béla hőmezővásárhelyi v. o. lelkész. A lelkészszentelést Püspök úr és az esperesi, tanácsbírói kar végzi. Lelkészszenntelés után az egyházkerületi közgyűlés előtt a felszentelt lelkészek nevében köszönetet mond Magyar Bertalan v. o. lelkész.

A debreceni Kollégium új szervezete. A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése elhatározta a debreceni Kollégium szervezeti szabályzatának átdolgozását. Az e célra alakított küldöttség Dr. Baltazár Dezső püspök és Báró Vay László egyházkerületi főgondnok elnökelete alatt ülést tartott és a Dr. Juhász Nagy Sándor egyházkerületi tanácsbíró által elkészített új szabályrendelet-tervezetet részleteiben is elfogadta. Az új szabályrendelet teljesen a tradícióknak figyelembevételével készült és a réginek inkább továbbfejlesztését, mint megváltoztatását jelenti.

Egyetemi templom Debrecenben. A Konvent legutóbb tartott gyűlésén szükségesnek nyilvánította, hogy Debrecenben egyetemi templom épüljön az egyetemi ifjúság gondozására.

Az Egyetemes Konvent kimondotta a theologusok létszámának a csökkentését s kötelezte az összes ezután végző theologus ifjakat, hogy legkésőbb 1936-ig a tanítói oklevelet is szerezzék meg, máskép nem bocsáttatnak második lelkészképesítő vizsgálatra.

A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem nagy névadója: Gróf Tisza István születésnapja emlékeztetőre, április 21-én, az egyetemen díszudvarán közgyűlést tartott. A közgyűlést Dr. Varga Zsigmond rektor nyitotta meg. Emlékbeszédet Dr. Tóth Lajos egyetemi tanár mondott. Az ünnepélyen a kollégiumi Kántus énekelt.

Szobrot Tompa Mihálynak. A balassagyarmati református egyház javaslatot terjeszt az Egyetemes Konvent elé Tompa Mihály szobrának felállítására. A javaslat megjelöli a módozatokat is, amelyekkel a terv megvalósítható lesz.

Új előfizetők. A mult hó folyamán előfizetésre kérő püspöki körlevelet küldtünk szét az egyházkerületi és egyházmegyei világi tanácsbíró, gondnok és tisztviselő urak részére, s csatoltuk ahhoz lapunk 4. számát is. Örömmel jelentjük, hogy felhívásunk 120 új előfizetőt eredményezett. Ennven tartották meg a lapot s nagyryszük már előfizetési díját is beküldte. Amikor megköszönjük új előfizetőink szives megértesét s lapunkhoz való csatlakozását, szeretettel kérjük őket és lelkésztestvéreinket is, hogy lapunk terjesztésében segítségünkre lenni s új előfizetők szerzésével bennünket támogatni sziveskedjenek.

A „Vasárnap” debreceni gyülekezeti lapunk május hó 6-án sajtóvasárnapot rendezett. Ezen a napon a délelőtti istentiszteleten minden templomban megemlékezés történt a református egyházi sajtó nagy fontosságáról és jelentőségéről. Délután a Kollégium dísztermében irodalmi ünnepélyt rendeztek. Ezen az ünnepélyen megnyitó beszédet mondott Dr. Erdős József egyházkerületi és kollégiumi ügyész, a lap egyik szerkesztője. Előadást Szabó István miskolci lelkész, a „szentjobb”-tanulmány írója, református hitelveink bátor harcosa és hitvallója tartott. Az irodalmi délutánnak szép műsor adott ünnepi keretet.

A debreceni ünnepi hét. Június 2. és 10. között rendezik meg a Debreceni Hetet, amelynek előmunkálatait Dr. Vásáry István polgármester irányítja. Az ipari vásár főbizottsága Dr. Radó Rezső kamarai főtitkár és Dr. Diczig Alajos vásárigazgatóval az élén készíti elő a Tiszántúli ipari bemutatóját. A Mezőgazdasági Kamara állatvásárt, kertészeti kiállítást és hortobágyi népünnepet készít elő. A tizennégyezer ember befogadására épült Stadion országos tornászünnep keretében avatják fel. Országos középiskolai bajnokságok, vívó-, tenisz-, sportrepülő-, motoros- és céllövő-versenyek, lovasünnepélyek, katonai bemutatók és más sportesemények szerepelnek a műsoron. A sportbizottság élén Zöld József főjegyző tevékenykedik. A kulturális programot Dr. Kuthy Sándor tiszteletbeli főügyész dolgozta ki. Ady Lajos tankerületi főigazgató irodalmi estet rendez, amelyn bemutatók a Debrecenben született költők műveit. Szabadtéri előadásul Kodály: Háry János operát adják elő.

Lelkészmeghívás. Abádszalók-tiszaszalóki egyházközségének presbiteriuma megüresedett lelkipásztori állására egyhangúlag Nagy Károly kunhegyesi segédlelkészt hívta meg. Nagy Károly debreceni kollégiumunknak volt jeles növendéke s tanulmányai elvégzése után egy évig esküdtfelügyelő

is volt a Kollégiumban. Isten áldása legyen a gyülekezeten és ifjú pásztorán.

A pápai református egyház és a főiskola április hó 29-én, a százötvenedik évfordulója alkalmából Adásztevelen emlékünnepet rendezett. Az egész ünnepélyről Dr. Tóth Endre főiskolai igazgató részletes leírást helyez el az összes elhangzott beszédekkel együtt a főiskolai könyvtárban a jövő nemzedékek számára.

A nagykanizsai református templom felszentelése május 13-án történt. Az ünnepély délelőtt 9 órakor az egyházközség eddigi imaházában (Batthyány-utca 16.) tartott hálaadó és búcsúzó fohással kezdődött. Az imaházról a hívek zárt sorokban vonultak a gyülekezet Bibliájával a templomhoz, ahol a templom kulcsainak átadása és átvétele után 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében történt a szentelés.

Szenci Molnár Albert-ünnepély a debreceni Kistemplomban. A debreceni Piac-utcai egyházzsolt április 22-én délután a Kistemplomban vallásos-ünnepélyt rendezett Szenci Molnár Albert halála 300 éves fordulójára alkalmából. Prédikált Uray Sándor lelképásztor. Szenci Molnár Albertől előadást tartott Dr. Szeremley Béla főgimnáziumi tanár.

A Református Szeretetszövetség tizenkettedik szeretetintézményét nyitotta meg a napokban, amikor kezelésbe vette Derecskén az agrok menházát. Megbecsülhetetlen az a munka és áldás, amelyet a Szeretetszövetség több irányban kifejt az általános emberi nyomorúság csökkentésére.

Pályázat szellemileg fogyatékos gyermekek fölvetelére. Visszamaradt, fejletlen vagy gyenge hét-tíz éves gyermekek fölvetelt nyerhetnek az Országos Állami Gyógynevelési Intézetben (Budapest, Alkotás-u. 53. Telefon: 53—4—91.). Bővebb felvilágosítást az igazgatóság ad.

Százhusz tanyai református lelkészre volna szükség. Negyedmilliónál több a tanyákon élő reformátusság száma, legalább 120 tanyai lelkészre volna szükség a tanyákon élő híveink lelkigondozására csonka hazánkban.

A Kálvin Szövetség választmánya legutóbb tartott gyűlésén elhatározta, hogy a kormányt oly törvényjavaslat elkészítésére kéri fel, amely szerint az öngyilkosságot megkísérelők elvesztik jogi rendelkezési szabadságukat és gyámság alá kerülnek. Szigorú büntetést és a polgári jogoktól való teljes megfosztást javasolja továbbá mindazoknak, akik házasságot ígérnek, de ígéretüket megszegik és ezáltal a másik fél erkölcsi romlását, vagy lelki összeroppanását idézik elő.

A kormány és az egyke. A belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány foglalkozik az egyke kérdésével s erre vonatkozólag komoly megoldási terveket készít elő.

A Konvent Braziliába, Sao Paulo városba Vargha Albert, budapest-kelenföldi segédlelkész küldötte Apostol János mellé a brazilai magyar reformátusok lelkigondozására.

Magyar református gyülekezet Párizsban. Az Egyetemes Konvent Kulifay Imre pestszentlőrinci segédlelkész Párizsba küldte ki az ottani magyar reformátusok missziói egyházának megszervezésére.

Erdélyi főurak, mint református papok. Erdély egyik leggazdagabb főura: Báró Kemény János, aki marosvécsi kastélyában nagy bőkezűséggel ad hajlékot az erdélyi magyar írónak, elvégezte a teológiát s most kis falujában szolgál ingyenesen, mint lelképásztor. Gróf Teleki János pedig az angol gyarmatok vad népei közé szándékozik menni misszionáriusnak.

Húsvétkor zsúfolásig megteltek a templomok Moszkvában. A húsvétot a görögkeleti egyház naptára szerint egy héttel később ünnepelték Oroszországban, mint Nyugat-Európában. A lakosság magatartása azt bizonyítja, hogy a vallási érzés úgy a városokban, mint különösen a vidéken erősen gyökerezik a lelkekben, mert a vallás elleni propaganda dacára is, húsvét napján és előestéjén zsúfolásig megteltek a templomok.

Albert volt belga király és a Biblia. Albert volt belga király nagy jóindulattal viseltetett a Belgiumban folyó evangélizáló munka iránt, melyet évek óta Norton misszionárius és felesége vezet. Összekötő kápos a király és a misszió között egy Galet nevű tábornok volt, akit még a világháború előtt megtérésre vezetett a Biblia olvasása s aki később is gyakran találkozott Nortonnal. Nem egyszer tett ily kijelentést neki: Ma említettem missziójukat Ófelsége előtt, ma Ófelségével együtt olvastuk a Bibliát. Bizonyosságot

tett arról, hogy a király szerette Isten igéjét s állandóan olvasta a Szentírást.

Kiásták Saul király feilegvarát. Dr. Albright W. F. ismét folytatja kutatásait és ásatásait Gibeában, Saul király ősi városában. Megtalálta annak a pusztlusnak nyomait, melyet a Birák könyve az utolsó fejezetben leír.

Az angol képviselőházban száz évvel ezeiött hívó képviselők egy kis imádkozó-egyesületet alapítottak, amely még ma is fennáll és minden kedden délután pontosan megtartja imaóráját a képviselőház egyik termében. Az első összejövetelen harmincan vettek részt, akik egy könyvbe sajátkezűleg jegyezték be a nevüket. Aki legelőször meg jelenik az imaórán, az olvas bibliát, amelynek végeztével minden résztvevő külön imádkozik. Az áhitatot a Miatyánknak közös emondásával fejezik be. Ez után mindenki beírja a nevét a könyvbe, amelyben Anglia leghíresebb politikusainak a nevét találjuk. Az imaközösség természetesen nem ismert pártokat, mert az angol ember vallásossága a pártkereteket is lerombolja. Az imaórákon munkáspárti képviselők is részt szoktak venni.

A MAGYAR REFORMÁTUS KÜLMISSZIÓ HÍREI:

Új Missziói Füzetek. A Külmissziói Füzetek és a Csendes Esték egyesüléséből keletkezett Missziói Füzetek sorozatában e hónap folyamán két igen érdekes füzet jelent meg. Az egyik: Kelemen Gyula: „Nem vagyunk a meghátrálás emberei”, a bukovinai Isten-segits magyar falu településének a történetét írja le, kapcsolatban vértanu lelképásztorának, Szilvasszék Imrénének szomorú és mégis felemelő élettörténetével. A mai traktátus irodalomban ritkán található szebb és felemelőbb írást e füzetnél. A másik füzetet Virágh Sándorné írta: „Nők a misszióban” címen s benne érdekes és megkapó képekben mutatja be először a női misszió szükségességét, majd ugyancsak érdekes történetek keretében ismerteti a pogány nők között folyó missziói munkát és különböző módszereit. Mindkét füzet megrendelhető a Magyar Református Külmissziói Szövetségnél, Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. II. 21. alatt példányonként 10 filléres árban.

Miért szükséges a misszió? Egyik fővárosi kórházi lelkész beszéli, hogy egy alkalommal a gyermekosztályon szolgálatot teljesítő református ápolónő mély megbotránkozással mutat rá egy kis fiúra. Ez a gyermek nagyon rossz ám, tiszteletes uram. Miért? — kérdi a lelkész. Tessék elképzelni — mondja —, minden este imádkozik a néger gyerekekért. Az igazgató-főorvos úr is megszdta már érte, de makacs gyerek, azért nem hagyta abba. Mondtuk neki pedig elég szer, hogy idehaza is van elég gyerek, miért nem imádkozik azokért? Ehhez nem kell semmi kommentár. Ahol ilyen sötétség van, ott szintén van elég munkaterülete a külmisszióknak.

Molnár Mária számára most készül a Missziói Szövetség nagyobb ládában karácsonyi ajándékot küldeni. Aki misszionáriusnőnek örömet akarnak szerezni s küldeni akarnak valamit, azokat kérjük, hogy küldjék be adományait a Missziói Szövetség (Gyulai Pál-utca 9.) címére, hogy az még az április végén induló ládában helyet kapjon. Akinek módjában van, azt kérjük, hogy a tetemes szállítási költségekhez is járuljon hozzá pénzbeli adományával.

Pünkösd és áldozásünnep a misszió napja imádságban és adakozásban minden keresztyén gondoljon e napon azokra, akik még nem ismerik a Krisztust és azokra, akik odakint a munkamezőkön hirdetik az evangéliumot! A gyülekezetek rendezzenek e napok egyikén missziói napot.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

1037—1934. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 30.298—1934. V/a. 1. ü. o. számú intézkedéssel arról értesít, hogy a budapesti m. kir. Középiskolai Tanárképzőintézet vezetése mellett a tényleges szolgálatban álló mennyiségtan-

szakos középiskolai tanárok részére folyó évi június hó 25-től július hó 14-ig tartó továbbképző tanfolyamot rendez.

Ezzel kapcsolatban valamennyi fiú- és leányközépiskola igazgatóságához megküldötte az erre vonatkozó pályázati hirdetményeket. Felkérem a főhatóságom alatt álló intézetek igazgatóságait, hogy a kérvényeket az abban jelzett időben a kitűzött helyre feltétlenül küldjék be, mert ellenkező esetben azok érdemleges tárgyalás alá vehetők nem lesznek.

Debrecen, 1934. április hó 5. **Dr. Baltazár Dezső,**
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

1150—1934. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 45,262—1934. V/a. 2. ü. o. szám alatt a magyar beszéd és fogalmazás behatott tanítása tárgyában kelt intézvénye alapján a köznyelvben mindinkább elszaporodó magyartalanságok leküzdése érdekében utasítom a kebelbéli középiskolák, tanító- tanítónőképzőintézetek és polgári iskolák igazgatóságait, hogy az 1934—5. tanév egyik módszeres értekezletének egyik tárgyául tűzzék ki a magyartalanságok ellen való védekezés és küzdelem megbeszélését, amellyel valamelyik szaktanár írásbeli jelentése alapján foglalkozzék a tanártestület.

Debrecen, 1934. április 15. **Dr. Baltazár Dezső,**
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

1159—1934. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. földművelésügyi Miniszter úr selyemtenyésztés céljából kiküldött meghatalmazottjának kérelmére felhívom a nagytiszteletű esperes és lelkész urakat, hogy a tanítói karral egyetemben szíveskedjenek befolyásukat érvényesíteni aziránt, hogy községek az eperfásítást hathatósan karolják fel és főleg, hogy a selyemtermelés munkájában a nép minél nagyobb számban vegyen részt.

Debrecen, 1934. április 15. **Dr. Baltazár Dezső,**
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

1186—1934. szám.

KÖRLEVÉL.

Felhívom a közép- és középfokú tanintézetek tekintetes igazgatóságának figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr kiadásában megjelenő „Hivatalos Közlöny” folyó hó 15-én megjelent 8. számában közzétett alábbi rendeletére:

29,718—1934. V. a. 1. sz. A táviró, távbeszélő és rádióberendezéseknek a tanuló ifjúsággal való megismertetése.
Debrecen, 1934. április 20.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

1342—1934. szám.

KÖRLEVÉL.

Felkérem a tiszántúli egyházkerület lelkészeit: szíveskedjenek esketési anyakönyveiket átvizsgálva megállapítani, hogy az 1831. év körül Kovács Sándor (esetleg M. Molnár Sándor néven) nem kötött-e házasságot Dögei Lidiával. Eredmény, illetve megtalálás esetén mielőbbi jelentést kérek. Nemleges jelentés mellőzendő.

Debrecen, 1934. április 30. **Dr. Baltazár Dezső,**
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

1480—1934. szám.

KÖRLEVÉL

a kebelbéli közép- és középfokú tanintézetek tekintetes igazgatóságaihoz.

Felhívom szíves figyelmüket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr kiadásában megjelenő „Hivatalos Lap” folyó hó 1-én megjelent 9. számában 30,833—1934. V. a. 1. sz. a. a „Magyar Szemle” című folyóirat kötetének a közép és középfokú iskolák tanulói részére jutalomkönyv gyanánt való szétosztása tárgyában közzétett rendeletre.
Debrecen, 1934. május 7.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református tanítónőképzőintézet I. osztályába az 1934—35. iskolai évre felvétetnek azok a tanulók, akik életük 14. évét betöltötték, de a 17. életévet még nem érték el, továbbá, akiknek erkölcsi magaviselete kifogástalan, és a polgári iskola, a fiú- vagy leányközépiskola IV. osztályát legalább általános jó osztályzattal elvégezték, vagy a folyó iskolai évben elvégzik. A felvételt kérő folyamodványok az intézet igazgatóságához címezve legkésőbb folyó évi június 1-ig adandók be.

Azok a folyamodók, akik előtanulmányaik során valamely tantárgy tanulása alul fel voltak mentve, sikeres felvételi vizsgálatot tartoznak tenni a tanév elején.

A kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

1. születési anyakönyvi kivonat;
2. újkeletű hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy az illető éptestű, érzékszervei teljesen egészségesek, beszéd szerve és szívmérete hibátlan és hogy a tanítónői pályára alkalmas;
3. iskolai bizonyítvány annak igazolására, hogy folyamodó a polgári iskola, fiú- vagy leányközépiskola négy osztályát legalább általános jó osztályzattal elvégezte. Ha folyamodó a kérvény beadása idején a IV. osztálybeli bizonyítvánnyal még nem rendelkezik, ez esetben a III. osztálybeli bizonyítványát és a IV. osztálybeli félévi értesítőjét csatolja;
4. azok a folyamodók, akik a folyó iskolai évben mint rendes tanulók iskolába nem jártak, községi előjárásági bizonyítványt is tartoznak mellékelni erkölcsi magaviseletük kifogástalanságáról.

A felvételre kijelöltek folyó évi június hó 30-án d. e. 8 órakor vizsgálatot tesznek a zenei hallásból. A főlétel e vizsgálat eredményétől is függ.

A folyamodók okmányaikhoz egy negyedrért nagyságú, kellően felbélyegzett és címükkel ellátott borítékot is mellékeljenek.

Egész évi tandíj: 70 P, mellékdíjak összege 28 P. A tandíj félévi előleges részletekben, a mellékdíjak a beírás alkalmával fizetendők. A növendékek 20 százaléka tandíjmentes.

Az intézettel egy épületben elhelyezett polgári leányiskolával és leányközépiskolával közös internátusban (igazgató Konecz Aurélné leánygimnáziumi igazgató) a következő díjak állapítottak meg: I. csoport (a növendékek 50%-a) évi 816 P, II. csoport (a növendékek 25%-a) évi 656 P, III. csoport (a növendékek 25%-a) évi 496 P. Minden csoport fizet még évi 16 P felszerelési díjat. A tanítónőképzőintézetbe felvételt kérő növendékek az internátusba való felvételüket az igazgatótanácshoz címzett, a tanítónőképzőintézet igazgatóságához folyó évi június hó 1-ig benyújtott folyamodványban kérhetik, amelyhez a II. és III. csoportba felvételüket kérők újkeletű, hiteles, a családfő polgári állását, vagyoni állapotát, jövedelmét, a családtagok számát, azok életkorát és a családfő közvetlen gondozása alatt álló gyermekek számát feltüntetendő községi bizonyítványt is csatoljanak.

Vidéki tanulók vonattal vagy autóbusszal való bejárását csak kivételesen engedélyezzük. Az engedélyezés iránti kérvény a felvételi kérvénnyel egyidőben adandó be.

Az intézet igazgatósága.

Internátusba felvétel. A hódmezővásárhelyi református gimnáziumi fiúinternátus igazgatóságához a felvételi kérvények — kellően felszerelve — július hó 31-ig nyújthatók

b. Az internátus a gimnáziumi épülettel egy telken fekszik, tágas, fás udvarkerttel. A felügyeletet és korrepetálást a négy bentlakó felügyelő és nevelőtanár látja el. A teljes díj — lakás, fűtés, világítás, mosás, kisebb gyógyellátás és napi négyeszeri izletes és bőséges ellátással — havi 45 pengő. Jóelőmenetelű szegénytanulók indokolt esetben kedvezményben részesülnek. Kívánatra részletes tájékoztatást küld a Gimnázium Igazgatósága. — A *hódmezővásárhelyi* református leányliceummal kapcsolatos *leányinternátus*ba a kellően felszerelt felvételi kérvények július hó 31-ig nyújtandók be. Felvétetnek I—V. osztályú leányliceumi, VI—VIII. oszt. gimnáziumi és I—IV. polg. iskolai leánytanulók. Az internátus a liceummal egy épületben van, fás, árnyas udvarkerttel. Tágas szobái déli fekvésűek. A felügyeletet és korrepetálást három bentlakó felügyelő és nevelőtanár látja el. A teljesdíj — lakás, fűtés, világítás, mosás, kisebb gyógy ellátás és napi négyeszeri izletes és bőséges ellátással havi 55 pengő. Az arra érdemes tanulók kedvezményben részesülnek. Kívánatra részletes tájékoztatást küld a Leányliceum Igazgatósága.

Felvétel a debreceni református tanítóképzőintézetbe az 1934—35. iskolai évre.

A tanítóképzőintézet I. osztályába teljesen ép testalkatú, erős szervezetű, egészséges, 14. évet betöltött, négy középiskolát végzett növendékek vétetnek fel, akik 16 évnél nem idősebbek, jó zenei hallással és színérzékkel, jeles vagy jó bizonyítvánnyal bírnak. A létszám 36. A tanárkarhoz címzendő felvételi kérvények május 31-ig adandók be az intézet igazgatóságánál a következő mellékletekkel: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. a középiskola III. osztályáról évvégi bizonyítvány, a IV. osztályról félévi Értesítő; 3. orvosi bizonyítvány; 4. újrakoztási bizonyítvány; 5. jövedelményekért folyamodóknál szegénységi, illetve községi bizonyítvány. A június elején felvett növendékek tartoznak június hó folyamán az igazgató által kitéűzött napokon az intézetben megjelenni, IV. osztályos bizonyítványukat bemutatni, magukat orvosi felülvizsgálatnak, zenehallás és színérzék-vizsgálatnak alávetni. Csak e vizsgálatok sikeres kiállása után végleges a felvétel. Valamennyi vidéki növendék felvétetik az internátusba. Díjak egész évre: a) tápintézet díj: I. fokozat 40 P, II. f.: 140 P, III. f.: 256 P, IV. f.: 280 P; b) bentlakási díjak: I. f.: 20 P, II. f.: 40 P, III. f.: 60 P. A tápintézet díjak négy részletben (szept., nov., febr., ápr.) előre fizetendők. A III. és IV. fokozatban levők igazgatói engedéllyel a díjat havonként is fizethetik. A bentlakási díj két részletben (szept., febr.) fizetendő. Tandíj egész évre protestánsok részére 40, másfelekezetűeknek 80 P, amely két részletben (szept., febr.) fizetendő. A növendékek 25%-a tandíjkedvezményben részesül, részint tandíjmentes, részint féldíjas (20 P). Mellékdíjak összege az ifjúsági egyleti díjakkal együtt évi 41.24 P. Ebből szeptemberben fizetendő 27.24 P, februárban 14 P. A IV. osztályba a szabályszerű osztálylétszám (36) keretében jeles, vagy jó osztályzatú érettségi bizonyítvánnyal bíró szabályszerű életkorban levő növendékek is felvehetőek, ha sikeres különbözetit vizsgát tesznek test- és élettanból, gazdasági ismeretekből, énekből, zenéből (zongora-hegedű), kézimunkából. Rajzból csak azok a gimnáziumi tanulók vizsgálandók meg, akik a rajzot, mint rendkívüli tárgyat nem tanulták. Csak gimnáziumi vagy reáliskolai bizonyítvánnyal lehet különbözetit vizsgát tenni a képző I—III. osztályáról.

Debrecen, 1934 április 8.

Igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

A szeghalmi református Péter András reál-gimnáziumban 1934 szeptember 1-én egy mennyiség-tan-természettan-szakos, egy angolszakos és egy rajztanári állás kerül betöltésre. Javadaralmazás azonos az állami tanárokéval. Protestáns vallású, középiskolai tanári oklevéllel rendelkező pályázók kérvényeiket 1934 július 1-ig adják be a reál-gimnázium igazgatóságához. Az olyan pályázók, akik eddig az iskola vezetősége előtt ismeretlenek, személyesen is kötelesek jelentkezni. Igazgatótanács a pályázat eredményéhez képest fog rendelkezni vagy helyettes-tanárt választani vagy esetleg az állást, illetve állásokat be sem tölti.

Dr. Nagy Ferenc,
az igazgatótanács elnöke.

Nagy Miklós,
reál-gimnáziumi igazgató.

Pályázat.

Egy helyettes-tanítói állásra pályázatot hirdetek. Fizetés törvényszerű. Helybeliek is vannak. Pályázati határidő 30 nap.

Csenger, 1934 április 25.

Pótor Elemér,
református lelkész.

Gyümölcstermelési verseny.

A Gyümölcstermelők Országos Egyesületének Hajdúvármegyei Fiókegyesülete (Debrecen, Hunyadi-utca 5.) a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarával kapcsolatosan ez év folyamán Hajdú vármegye területére kiterjedő *gyümölcstermelési versenyt* rendez, amelyen minden, a vármegye területén lakó gyümölcstermelő díjtalanul vehet részt.

A versenyre szánt gyümölcsöt a termelő saját költségén és saját veszélyére „*friss gyümölcs*” jelzéssel ellátva, gondosan csomagolva köteles beküldeni a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához, Debrecen, Hunyadi-utca 5.

Gyümölcsfajtánként a következő mennyiségeket kell beküldeni:

szamóca (földieper), málna, köszméte, ribizke 30—30 szem, illetve fürt;
cseresznye, meggy, dió, mogyoró, naszpolya 20—20 szem;
őszibarack, kajszinbarack, nyári és téli alma, nyári és téli körte, szilva, ringló 10—10 drb;
görög- és sárgadinnyéből 3—3 drb;
csemegeszőlőből 3—3 fürt.

Minden gyümölcsfajtához hajtást, vesszőt és néhány leveleges-ágat kell csomagolni s felirattal kell ellátni, feltüntetve a termelő nevét, a termelés helyét, talaj nemét, melyen a gyümölcs termett s a gyümölcs pontos nevét.

A sérült állapotban, vagy hiányos adatjelzéssel érkezett gyümölcsök a versenyen nem vehetnek részt.

A versenyre beérkező, kifogástalan állapotban lévő és az előírt adatokkal ellátott gyümölcsöket *Debrecenben* Kaszanyiczky Endre üveg- és porcellánkereskedésének kirakatában állítják ki.

A kiállítás felirata a következő:

„A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének Hajdúvármegyei Fiókegyesülete által rendezett gyümölcstermelési verseny és kiállítás.”

A kiállításnak pomológiai jellege is van, mert a fajták névvél ellátva tanulmányozhatók.

A gyümölcstermelési versenyben résztvevők kitüntetéséről az Egyesület vármegyénként I., II., III. díjakkal gondoskodik.

Ezenkívül felterjesztésben kérte a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a földművelésügyi Minisztert, oly vándordíj adományozására, mely évről-évre egyévi időtartamra a *Tiszántúli legkiválóbb gyümölcstermelőjének* lesz kiadva.

A termelési versenyt és kiállítást a kamara kertészeti szaktanára: *Czapáry Bertalan*, a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének Hajdúvármegyei Fiókegyesülete ügyvezető alelnöke irányítja az egész Tiszántúlon.

TARTALOM:

Vitéz Bessenyei Lajos dr.: Az új középiskolai törvény. Sípós Károly: „Református ifjúsági munkát minden gyülekezetben!”

Juhász Nagy Sándor: Több megbecsülést a lelképásztornak.

Id. Szigethy Gyula: Az olesvai eset.

Magyar ünnepek Amerikában.

A papné.

A Szeretetszövetség számokban.

Gróf Tisza István önmagáról.

Egyházmegyei hírek.

Tudomány és inodalom.

Gyász hírek.

Különfélék.

Hivatalos értesítések. Pályázatok.

Tartalom.

Hirdetések.

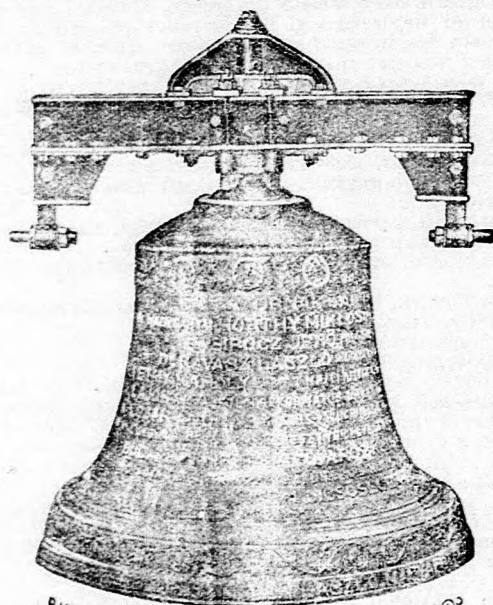
Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPAN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál!

BUDAPEST-ANYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÜIC
AVARICIT FEL.

Előnyös fizetési feltételek.

Számos egyházi elismerőlevél

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

Protestáns egyházi irodalom!

Dr. Baltazár Dezső : Elég nekem az Isten kegyelme	1.—
— A próbáltatások idejéből	—50
Dr. Bartók György : Forradalom és reformáció	—30
Benke Tibor : A munkásság és a vallás belmissziói szempontból	—60
Czeplédy Emánuel : Baltazár Dezső református püspök életrajza	—50
Dr. Erdős József : A második helvét hitvallás	1.—
Dr. Erdős Károly : Méliusz világító-lámpásának sugarai	—50
Dr. Illyés Endre : A magyar református földművelő nép lelki élete	2.90
Dr. Incze Gábor : Az Úr áldassék ! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira)	7.—
— Esketési beszédek	3.—
— Keresztelési beszédek	3.—
— Temetési beszédek	3.—
— „Az az ember Te vagy !” (Prédikációk)	2.—
Kroeker—Ferenczy Károly dr. : Világhatalom és Istenország	3.40
Dr. szentpéteri Kun Ágota : A debreceni református Nagytemplom	1.—
Dr. szentpéteri Kun Béla : Magyar református egyházalkotmány	1.60
Makay Miklós : A gyakorlati keresztyén-ség világmozgalma	1.80
Dr. Módis László : Rövid bibliai héber nyelvtan	6.—
— Zakariás próféta és könyve	2.80
Dr. Ravasz László : A nemzeti egység lelke	—40
Révész Imre élete	1.—
Dr. Révész Imre : Az Ige fénye (Prédikációk)	1.20
— Kálvin János élete	—80
Szabó Gyula : „Sötétségből világosság ragyogjon !” (Prédikációk)	1.50
Dr. Szeberényi Lajos Zs. : Marxtól Leninig (A modern pogányság harca a keresztyénség ellen)	3.—
Varga József : Korálkönyv	5.—
Dr. Vasady Béla : A hit misztériuma	7.—

Fenti művek kaphatók :

„MÉLIUSZ”
KÖNYVKERESKEDÉSBEN
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 26.

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében

forduljon bizalommal

DIENES JÓZSEF O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához, DEBRECEN, Fűvészkert-utca 16. szám.